

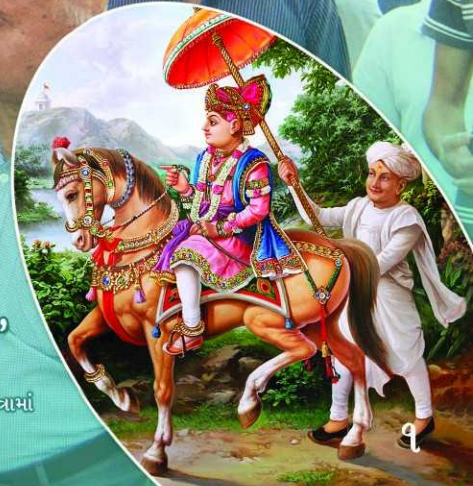
સંપ્રદાયનો સર્વાંગી વિકાસ કરવું શ્રી સ્વા. મંદિર - સરદારનું મુખપત્ર

સ્વામિનારાયણ ચિંતન

વર્ષ :- ૧, અંક :- ૮, ઓગષ્ટ - ૨૦૧૩

બે વર્ષ લવાજમ રૂ. ૧૬૦/-

હેરો-લંડન

‘માણકીએ ચડ્યા રે મોહન વનમાળી, શોભે રૂડી કરમાં લગામ રૂપાળી...’

હેરો-લંડન (યુ.કે) ને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અરેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂપા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ આજ્ઞા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ દ્વારા ઉજવાયેલ ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ’ પ્રસંગે શોભાયાત્રામાં શ્રીજીમહારાજની દિવ્ય સ્મૃતિ કરાવતા માણકીએ અસવાર પ.પૂ. ૧૦૮ બી વાવિરઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી.

હેરો-લંડન

હેરો-લંડન (યુ.કે)ને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નુજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ આજ્ઞા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ દ્વારા યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ' તથા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના વક્તાપદે 'શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા પારાયણ'(તા. ૧૦ થી ૧૮-૮-૨૦૧૩)

૧. હિથ્રો એરપોર્ટ પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સંતોનું સ્વાગત કરતા યુ.કે. નિવાસી નિહાવાન હરિભક્તો. ૨-૩. પોથીયાત્રામાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સંતો અને યજમાનશ્રીઓ-હરિભક્તો. ૪. ઠાકોરજી તથા પોથીજીનું પૂજન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. ૫. મહોત્સવનું દિપપ્રાગટ્ય કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. વડીલ સંતો. ૬. પૂ. વક્તાશ્રીનું પૂજન કરીને આશીર્વાદ આપતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. ૭. પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીને પુષ્પમાળા પહેરાવીને સ્વાગત કરતા પૂ. શા. સ્વામી શ્રી પ્રેમસ્વરૂપદાસજી - ચેરમેનશ્રી જૂનાગઢ. ૮. પૂ. કો. શા. સ્વામી શ્રી ધનશ્યામવલ્લભદાસજી - ગઢડા. ૯. પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી લક્ષ્મીપ્રસાદદાસજી - બગસરા. ૧૦-૧૧-૧૨. શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા અંતર્ગત ઉજવાયેલ શ્રી ધનશ્યામ જન્મોત્સવનો આનંદ માણતા સંતો-ભક્તો.

સ્વામિનારાયણ ચિંતન, ઓગષ્ટ - ૨૦૧૩ (૨)

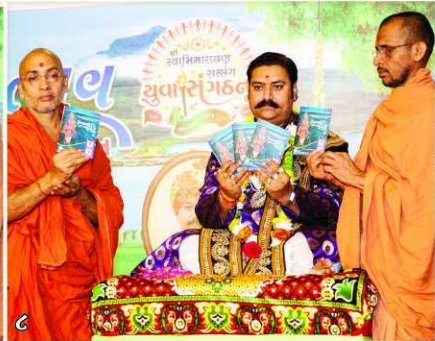

હેરો-લંડન

હેરો-લંડન (યુ.કે)ને આંગણે પ.પૂ. ઇ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી રાજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ રાણા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ દ્વારા યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ' તથા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના વક્તાપદે 'શ્રીમ્ સત્સંગિજીવન કથા પારાયણ'(તા. ૧૦ થી ૧૮-૮-૨૦૧૩)

૧-૨-૩. કથા અંતર્ગત ઉજવાયેલ શ્રીહરિ જેતપુર ગાદિપટ્ટાભિષેક મહોત્સવમાં ઠાકોરજીનો અભિષેક કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા યજમાન પરિવારો. ૪. કથા પારાયણ અંતર્ગત ઠાકોરજી સમક્ષ ધરાવેલ અન્નકૂટની આરતી ઉતારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા યજમાનશ્રીઓ. ૫. મહોત્સવ સભામંડપમાં ભવ્ય સ્વાગત સાથે નિત્ય પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. ૬. હરિભક્તોની ભોજનશાળામાં પધરામણી પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી સાથે પૂ. સંતો. ૭-૮. મહોત્સવની સાથે ૧૫મી ઓગસ્ટના રોજ ભારતના ૬૭માં સ્વાતંત્રતાદિનની ભવ્ય ઉજવણી કરવામાં આવી હતી. મહોત્સવ સ્થળને ભારતીય ત્રિરંગાની થીમની સુશોભિત કરવામાં આવી હતી. રાષ્ટ્રગીતના ગાન પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીએ ધ્વજ ફરકાવી સલામી આપી હતી. આ પ્રસંગે હેરો-લંડનના મોટી સંખ્યામાં હરિભક્તો જોડાયા હતા.

સ્વામિનારાયણ ચિંતન, ઓગષ્ટ - ૨૦૧૩ (૩)

હેરો-લંડન (યુ.કે)ને આંગણે પ.પૂ. ઘ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ આજ્ઞા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ દ્વારા યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ' તથા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના વક્તાપદે 'શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન કથા પારાયણ'(તા. ૧૦ થી ૧૮-૮-૨૦૧૩)

૧-૨-૩. કથા અંતર્ગત રાસોત્સવનો અલૌકિક લ્હાવો માણતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સંતો-હરિભક્તો. ૪-૫-૬. મહોત્સવ અંતર્ગત યોજાયેલ સમૂહ મહાપૂજામાં ઠાકોરજીનું પૂજન-અર્ચન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા સાથે યજમાન પરિવાર તથા હરિભક્તો. ૭-૮. આજ્ઞા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ દ્વારા પ્રકાશિત 'હરિ હિતકારી' ગોડીકીર્તન ઓડિયો સી.ડી તથા 'ભક્ત રંજની' કરાઓડે કીર્તન ઓડિયો સી.ડી. વિમોચન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. વડીલ સંતો. ૯. આરતીનો લાભ લેતા યજમાન પરિવારો તથા હરિભક્તો ૧૦. મહોત્સવનો લાભ રહેતા લંડનના હરિભક્તો

સ્વામિનારાયણ ચિંતન, ઓગષ્ટ - ૨૦૧૩ (૪)

સ્વામિનારાયણ ચિંતન

વર્ષ :- ૧

અંક :- ૮

તા. ૨૦-૦૮-૧૩

પ્રયોજક :- પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: પ્રસિદ્ધ કર્તા ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયસ્થ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ
પીઠસ્થાન સંસ્થાન -વડતાલ વતી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫.

:: પ્રકાશક/માલિક/તંત્રી :: સાધુ પતિતપાવનદાસજી
:: સંપાદક :: સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસજી(વેદાંતાચાર્ય)

:: લેખન / સંકલન ::

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસજી તથા પા. સંદિપ ભગત
ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: લવાજમ દર અંગે ગ્રાહક પત્ર વ્યવહાર ::

‘ચિંતન કાર્યાલય’

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫. ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧

Visit us : www.sardharkatha.net
www.swaminarayanvadtalgadi.org
E-mail :- sardharmandir@gmail.com

:: લવાજમ દર ::

બે વર્ષ: રૂ. ૧૬૦/-

પંચવાર્ષિક : રૂ. ૩૫૦/- • પચ્ચીસ વર્ષ : રૂ. ૭૫૦/-
પરદેશમાં લવાજમ : \$ 200 U.S.A., • £ 125 U.K.

સંપ્રદાયનો સર્વાંગી વિકાસ કરતું શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધારનું
રજિસ્ટર્ડ મુખપત્ર ઈ.સ. ૨૦૦૫ના જૂન માસથી પ્રારંભાયેલું,
દર માસની ૨૦ તારીખે પ્રકાશિત થતું, આપના સમગ્ર કુટુંબ-પરિવારમાં
આનંદ અને સંસ્કારની સૌરભ પ્રસરાવે અને જીવનનું અનેરું ઘડતર કરતું સામયિક.

અનુક્રમણિકા

હે નિરાધારના આધાર !

૧	જેઠુર આહિરની અખંડ રક્ષામાં ભગવાન શ્રીહરિ	૦૮	હે દયાળુ!	૧૦
૨	હે સંકટના હરનારા !	૦૬	દયાળુની દયા	૧૦
૩	હે દયાનિધિ!	૧૧	ભક્ત તાપહારી ભગવાન	૨૦
૪	હે રક્ષણહારા!	૧૨	દુઃખમાં સાથી શ્રી ઘનશ્યામ	૨૦
૫	હે પ્રભુ ! મારી લાજ રાખજો	૧૩	ભક્તનું દુઃખ ભગવાનથી સહન થતું નથી...	૦૧
૬	મદદ કરોને મહારાજ!	૧૪	હે હરિજી !	૨૨
૭	સાગરમાં સહાય	૧૬		

સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા...

૨	- સ્વામી ઘનશ્યામદાસજી - રઘુવીરવાદી તથા સાધુ ધર્મવલ્લભદાસજી - સરધાર	૨૩
૩	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્ર મહોત્સવ - જુનાગઢ	૨૬
૪	૨૪મો સામુદ્રિક ભાગવત સમારોહ તથા ધર્મસભા	૨૮

લક્ષ્ય ટી.વી.
ચેનલ દ્વારા
સમગ્ર ગુજરાતમાં ઘેર
બેઠા આપ માણો....

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ
શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની
દિવ્ય અમૃતવાણી
સમય : દરરોજ

પૂ. સ.ગુ. સ્વામી
શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના શ્રીમુખે
સત્સંગ કથાપારાયણ
સમય : દરરોજ રાત્રે ૮.૦૦ થી ૧૧.૦૦

પૂ. સ્વામી
શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજીના શ્રીમુખે
સત્સંગ કથામૃત
સમય : દરરોજ સવારે ૬.૦૦ થી ૭.૦૦

છબીકલા : શ્રીહરિકૃષ્ણ વિડિયો વિઝન - સુરત. મો. ૯૪૨૮૬૮૫૫૧૩. શિવલાલ સુદાણી - બારમણ, મો. ૯૮૭૯૨૬૮૫૪૦
શ્રીહરિ ડીઝીટલ સ્ટુડિયો - સુરત. મો. ૯૮૨૫૦૩૦૨૫૦

હે નિરાધારના આધાર !

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસજી તથા પા. સંદિપ ભગત

ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી - સરધાર

જ્યારે ભક્તને દુઃખ પડે છે ત્યારે પરમાત્મા જરૂર રક્ષા કરે છે. જેને ભગવાનમાં અડગ શ્રદ્ધા હોય તેની ભગવાન જરૂર રક્ષા કરે છે. પરમાત્માનો સ્વભાવ જ દયાળુ છે, તે તો જેનો કોઈ આધાર નથી તેઓના આધાર છે. એટલે જ ભગવાનને નિરાધારના આધાર કહેવામાં આવે છે. આવો આપણે એવો જ એક પ્રસંગ જોઈએ.

કારિયાણીમાં જન્માષ્ટમીનો ઉત્સવ કરીને શ્રીજીમહારાજ સારંગપુર પધાર્યા ત્યારે વરસાદની બહુ જ ખેંચ હતી. એટલે ઘાસચારો બિલકુલ થયેલો નહિ. તેથી પશુઓ વગર મોતે મરણ પામી રહ્યા હતાં. આથી સહુનાં દિલ કકળી ઉઠ્યાં. પરંતુ એ વિષમ વેળાએ ભગવાન શ્રીહરિ પધાર્યા તેથી સત્સંગીઓ શાંતિ પામ્યા. ગામના લોકોને પણ શ્રીજીમહારાજને વિષે પ્રભુપણની નિષ્ઠા હતી એટલે સહુ મળી પરસ્પર વાતો કરવા લાગ્યા કે, “શ્રીજીમહારાજ કૃપા કરે તો જરૂર વરસાદ થાય. આપણા ગામધણી દરબાર જવાબાચર મહારાજને કહે તો તત્કાળ કામ થઈ જાય. બાપુ ઉપર મહારાજનો બહુ રાજીપો છે.” પછી આગેવાનોએ જવાબાચરને વાત કરી એટલે જવાબાચરે તુર્ત જ સૌને સાથે લઈ જઈ પ્રાર્થના કરી :

‘દયાસિંધુ દયા દિલ આણો, પ્રાણી પીડા પામે છે તે જાણો;
ઈન્દ્ર આદિક દેવતા જે છે, આપના વશમાં સર્વ એ છે.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૨૪/૩)

“હે દયાળુ, અત્યારે વરસાદ વિના સહુ દુઃખી છે. પશુઓ ઘાસચારો તથા પાણી વગર મહાદુઃખી થઈને મરે છે. આપ જે ધારો તે કરી શકો તેમ છો ! ઈન્દ્રાદિક દેવો આપની આજ્ઞા પ્રમાણે જ સૃષ્ટિનું સંચાલન કરી રહ્યા છે. માટે હે દયાસિંધુ ! ગરીબનવાજ ! વેળાસર વરસાદ વરસે એવી કૃપા કરો.”

આ રીતે આર્ત પ્રાર્થના સાંભળીને ભગવાન શ્રીહરિને સહુના ઉપર દયા આવી, ચોક વચ્ચે સભા કરી અને ત્યાં એક ગાડાં ઉપર ઢોલિયો ઢળાવી તેના ઉપર વિરાજમાન થયા. પછી થોડીવાર સૌને મોન રખાવી પોતાનું ધ્યાન કરાવ્યું. ત્યારપછી તાળી વજાડી સ્વામિનારાયણ નામની ધૂન કરાવી. પછી શ્રીજીમહારાજની ઈચ્છાથી ઈશાન ખૂણામાં એક નાની સરખી વાદળી સહુના દીઠ્યામાં આવી.

‘કરજોરથી તાળી વજાડી, નારાયણ ઘુનિ સૌએ ઉપાડી;
એવામાં તો ઈશાનમાં ભ્રાત, ચડી વાદળી ગોપદ માત્ર.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૨૪/૬)

ગીત ચિંતન અંકમાં આપણે ‘સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું પોતાના આશ્રિતોને અભય વરદાન : કોઈ મૂંઝાશો મા હું તમારી રક્ષામાં છું...’ ના શિર્ષક હેઠળ લેખમાળા માણી હતી. એ જ લેખમાળાના અનુસંધાનમાં આ ચિંતન અંકમાં શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના ઇતિહાસ પર એક અવલોકન-દૃષ્ટિ કરીએ તો જણાશે કે શ્રીજીસમકાલીન તેમજ તે પછીના સમયમાં અનેક ભક્તોની રક્ષા ભગવાન શ્રીહરિએ કરી છે. તેમજ આજે પણ રક્ષા કરતા હોય છે, જે તેના અનુભવી સંતો-ભક્તો દ્વારા અથવા પોતાના જ જીવનમાં અનુભવી અંતર્દૃષ્ટિથી કેટલાય પ્રસંગો પ્રત્યક્ષ નિહાળી શકાય છે. તેવા પ્રસંગોનો આસ્વાદ માણીને આપણે પણ ભગવાન શ્રીહરિની શરણાગતિ સ્વીકારી લઈએ અને આપણા તન-મન અને ધન સાથે આપણા આત્માને ભગવાનના શ્રીચરણોમાં જ વિલીન કરી દઈએ, સમર્પિત કરી દઈએ.

જોતજોતામાં તો એથી આખું આકાશ છવાઈ ગયું. ઘન-ઘોર મેઘની ગર્જના સાથે ચોતરફ વીજળી ચમકવા લાગી અને વરસાદ અખંડ ધારાથી વરસવા લાગ્યો. આથી સર્વ લોકો અત્યંત હર્ષ પામી ભગવાન શ્રીહરિનો જયઘોષ કરવા લાગ્યા. રાત્રિના સૌ સૂઈ ગયા, પરંતુ વરસાદ તો આખી રાત્રિ વરસ્યા કર્યો. જરાવાર પણ બંધ રહ્યો નહિ. જાણે વરસવું ન હોય અને પરાણે વરસવું પડ્યું હોય તેમ કોપાયમાન થઈ વરસતો હોય એમ અતિશય વરસ્યો. તેથી ચારેબાજુ પાણી ભરાઈ ગયું. એથી માટીના ઘરો પડવા લાગ્યાં. વરસાદ એટલાં બધા જોરશોરથી વરસતો હતો કે કોઈને ઘર બહાર નીકળવાની હિંમત ન થાય. આવી સ્થિતિમાં એકબીજાને સહાય આપવા કોણ તૈયાર થાય?

શ્રીજીમહારાજ જીવાખાયરના દરબારમાં જે ઘરમાં સૂતા હતા તે ઘર પણ પડવા લાગ્યું. ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિએ જીવાખાયરને કહ્યું : “આ તમારું ઘર આખું પડી જશે, ત્યારે એમાંથી બહાર શી રીતે નીકળાશે? અમે તમને પ્રથમથી જ કહ્યું હતું કે, હાલમાં અમે તમારે ગામ નહિ આવીએ; છતાં તમે માન્યું નહિ. અમને આગ્રહથી તેડી લાવ્યા, તો જુઓ કેવો ઉત્પાત થયો?”

જીવાખાયરે હાથ જોડીને કહ્યું : “હે કૃપાનાથ ! અમે હમણાં નવી ડેલી ચણાવી છે તેના મેડા ઉપર આપ પધારો.” પછી શ્રીજીમહારાજ ડેલીએ ગયા. પરંતુ ત્યાં પણ ચારેબાજુ પાણીથી રસભસ થઈ ગયું હતું. આવી વિષમ પરિસ્થિતિમાં રાત્રિના અગિયાર વાગ્યાના સુમારે પ્રેમીભક્તના પ્રેમની પરીક્ષા કરવા માટે ભગવાન શ્રીહરિએ કહ્યું : “જીવાખાયર ! અમને બહુ જ ભૂખ લાગી છે, માટે બ્રહ્મચારી પાસે રસોઈ કરાવો.” પછી તેમણે ઘરમાં તપાસ કર્યો, ત્યાં ચૂલામાં પાણી ભરાઈ ગયું હતું અને છાણાં-બળતણ પણ પલળી ગયા હતા. પછી જીવાખાયરે તુર્ત જ એક કોઠી ભાંગી ને નવો ચૂલો બનાવી આપ્યો તેમજ ખાટલો ભાંગીને બળતણ તૈયાર કરીને બ્રહ્મચારી પાસે તાત્કાળ રસોઈ કરાવી ખૂબજ પ્રેમભાવથી શ્રીજીમહારાજને જમાડ્યા. ભક્તની ભાવના, ઉદારતા, શ્રદ્ધા અને સમયસૂચકપણું જોઈને ભગવાન શ્રીહરિ જીવાખાયર ઉપર અત્યંત પ્રસન્ન થયાં.

આ રીતે જીવાખાયર એક પરીક્ષામાં પસાર થયા ત્યાં થોડી જ વારમાં, જે નવી મેડી ઉપર શ્રીજીમહારાજ પધાર્યા હતા, તે મેડી પણ અતિ વરસાદને લીધે પડવા લાગી ત્યારે સૌના મન ગભરાયાં. તેથી જીવાખાયરે કહ્યું : “અમારા પડોશી દેવાખાયરે નવા મકાન કર્યા છે ત્યાં આપને માટે બધી સગવડ તૈયાર છે.” પછી ભગવાન શ્રીહરિ દેવાખાયરને ઘેર પધાર્યા. થોડીવાર પછી જીવાખાયરની મેડી પડી ગઈ. આમ

એકજ રાતમાં પોતાના બે મકાન પડી ગયા. અનેક કિંમતી વસ્તુ-પદાર્થો નષ્ટ થઈ ગયા, છતાં પણ ધીરજ અને શાંતિ રાખી જીવાખાયર શ્રીજીમહારાજ અને સંતોની પાસે જ હાજર રહ્યા. ઘણું જ નુકશાન થયું તો પણ કોઈ પ્રકારની ચિંતા, શોક તથા ભય પામ્યા વિના સ્થિર મનથી પૂર્ણ શ્રદ્ધા સાથે સેવા કરી.

કૃષ્ણ પક્ષની ભયંકર મધ્યરાત્રિનો સમય હતો, ઝડી ઝપાટ અને ગાજવીજ સાથે મુશળધાર વૃષ્ટિ થઈ રહી હતી. કોઈ કોઈનો શબ્દ ને તેમ ન હતું. અતિવિકટ રાત્રિના બે વાગ્યા લખો તથા નામે બે કણબી હતા તેમનું ઘર પડવા લાગ્યું. એક બાજુની અરધી દિવાલ પડી ગઈ. કરાનો પણ થોડો ભાગ પડી ગયો. તેથી આડસરનું મોટું લાકડું તોળાઈ રહ્યું. ઘડી અર્ધી ઘડીમાં નીચે પડે તેમ થઈ ગયું ! ઘરમાં બળદો, ગાયો તથા બંનેય ભાઈઓનું કુટુંબ હતું. તેમાંથી કેટલાકને ઈજા થઈ અને કોઈક દબાયા પણ બરા, બંને ભાઈઓએ ખૂબ ભૂમો પાડીને આજુબાજુના લોકોને બોલાવ્યા. પરંતુ એક પણ માણસ સહાય કરવા આવ્યું નહિ. કારણ કે મેઘની ઘોર ગર્જના થતી હતી. ચોતરફ જળબંભાકાર થઈ ગયું હતું. જ્યાં પોતાનું જીવન મોતના મુખમાં હોય ત્યાં બીજાને સહાય કરનારા તો કોઈક વીરલા હોય છે. આવી દશામાં લખાભાઈ તત્કાળ દોડીને શ્રીજીમહારાજ પાસે આવ્યા અને આર્ત સ્વરે પ્રાર્થના કરીને કહ્યું:-

‘પ્રભુની ત્યારે પ્રાર્થના કરી, કરો આવી સહાયતા હરી; ઊંચો મોભ રહ્યો એક ટકી, પડી જાશે એ તે તહાં થકી. ઘરનાં જન સૌ મરી જાશે, બીજું પણ બહુ નુકશાન થાશે;

તમે કેંક છોડવીયાં દુઃખથી, છોડાવ્યો ગજ ગાહના મુખથી.
તમે પક્ષીનાં બચ્યાં બચાવ્યાં, ગજઘંટથી હેઠે રખાવ્યાં;
લાખાગૃહમાં પુરી સળગાવ્યાં, તમે પાંડવોને ત્યાં બચાવ્યાં.
બુડતાં હરિભક્તનાં વહાણ, તમે તાર્યાં તે શ્યામ સુજાણ;
નાવ બોળત મહાનદી નીર, તમે ઉગારીયા રઘુવીર.
તમે દ્રોપદીની રાખી લાજ, એવાં એવાં કર્યાં ઘણાં કાજ;
દીનબંધુ દયા દીલ ધરો, આજ મારી સહાયતા કરો.
કોપ્યો વ્રજ પર દેવનો નાથ, તમે ધાર્યો ગોવર્ધન હાથ;
એવી રીતે પધારીને આજ, મારી રક્ષા કરો મહારાજ.'

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૨૪/૨૯-૩૪)

આ રીતે લખાભક્તની વાત સાંભળી શ્રીજીમહારાજ તત્કાળ તેને ઘેર ગયા અને ત્યાં કરો ધોવાઈને નીચે આવી રહેલા આડસરને પોતાના ખભા ઉપર રાખી વરસતા વરસાદમાં ઘણીવાર સુધી ભગવાન શ્રીહરિ પોતે ઊભા રહ્યાં.

‘વીતી રાત ને પ્રગટયું પ્રભાત, વરશીને થાક્યો વરસાદ;
આસપાસના માણસ આવ્યાં, પશુને તથા જનને કઢાવ્યાં.
ત્યાં સુધી મોભ ખભે જ ધરી, એક ઠામ ઊભા રહ્યા હરિ;
જન દેખે નહીં કોઈ જેમ, જૈને સુતા ઉતારામાં તેમ.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૨૪/૩૭-૩૮)

વહેલી પ્રભાતકાળે વરસાદ બંધ થયો ત્યાં સુધી શ્રીજીમહારાજ ખડે પગે મોભ ઊંચો રાખીને ઊભા રહ્યાં. સવાર પડતા જ આજુબાજુના માણસો આવ્યા એટલે બંને ભાઈઓએ પોતાના બાળ-બચ્ચાં, પશુઓ અને વસ્તુ-પદાર્થોની સલામતી જળવાય એ રીતે બનતી ઘટિત વ્યવસ્થા કરી.

ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાની સ્વાભાવિક દેવ પ્રમાણે બંને ભાઈઓના કુટુંબનું રક્ષણ કર્યું. સવારે હરિભક્તો શ્રીજીમહારાજના દર્શન કરવા આવ્યા ત્યારે તેઓએ મહારાજના ખભા ઉપર મોટો કાપો પડેલો તે જોઈને પૂછ્યું : “મહારાજ ! આપના ખભા ઉપર આવો મોટો કાપો શાથી પડી ગયો ?” ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિએ રાત્રિની બધી વાત વિસ્તારથી કહી સંભળાવી. તે સાંભળીને સૌ સત્સંગીઓ ખૂબજ નવાઈ પામ્યા. વિવેકી ભક્ત જીવાખાયર આ બધું સાંભળી રહ્યા હતાં. તેમણે પોતાના મનમાં વિચાર કર્યો કે, “અહો ! જુઓ તો ખરા, જીવાત્માઓ ઉપર ભગવાન શ્રીહરિએ કેટલી બધી દયા કરી છે ! પરમાત્મા, નિરાધારના આધાર કહેવાય છે તે ખરેખર સાચું છે. આપણે પણ લખાના દુઃખમાં અવશ્ય ભાગ લઈને તેમને પૂરતી સહાય કરવી જોઈએ.” પછી જીવાખાયર લખા તથા દેવાના ઘેર ગયા અને તેમને તાત્કાલિક જોઈતી મદદ અપાવી.

જેઠુર આહિરની અખંડ રક્ષામાં ભગવાન શ્રીહરિ

બાબરીયાવાડમાં કેડાણ ગામની દક્ષિણે ખોબા જેવડું આ ફાયરીયા ગામ આવેલું છે. એમાંય જેઠુર આહિરનું ખોરડું મોટું ગણાય, વરવધુના ઘરેણાં અને સાથે ફૂઈએ બધી આયરાણીઓના ઘરેણાં ચાર દેગડામાં ભરીને પટારે મૂક્યા. બેમાં સોનાના ઘરેણા અને બેમાં ચાંદીના !

સંધ્યાની લાલાશ હવે આથમવા લાગી છે, પંખીઓ પોતાનો માળો શોધી અને નિરાંતનો શ્વાસ લઈ રહ્યા છે, પવનને હવે આરામ કરવાનો અવસર જાણે મળ્યો એમ શાંત બની ગયો છે. જેઠુરભાઈ આહિરને ખોરડે લગના ટડુકાઓ શમી ગયા છે. આખું ફાયરીયા નિંદ્રાદેવીને ખોળે પોઢેલું છે. એ વખતે જાગે છે માત્ર ઘરની પછીતે ઊભેલા ત્રણ-ચાર બૂકાનીધારી કાઠીઓ.

આંખોમાં ભયની સાથે ખંધાઈ પણ લબકારા મારી રહી છે. કેડે તલવાર, કોશ, ત્રીકમ, પાવડા અને કોદાળી જેવા હથિયારો સાથે આ યુવાનો રાત્રિદેવી સાથે વાતચિત કરતા ઘરના પછવાડે ગાબડું પાડી રહ્યા છે.

મધરાતનો મીઠો વાયરો એ કાઠીઓની મેલીમુરાદને જગાવી. ખોરડાના પાછળના ભાગે જઈને ભિત કોચવા માંડી. પણ બાજરો નીકળ્યો. અનાજ ભરવાની કોઠી આડી આવી એટલે બીજી બાજુ પછીત તોડી, થોડીવારમાં ફાંકામાંથી ઓરડો દેખાવા માંડ્યો. અને ઉતાવળે મોટું ગાબડું પાડ્યું જાણે ભગવાન પર વિજય મેળવ્યો !! અંદર જઈ ડોકીયું કર્યું ત્યાં તો સડક થઈ ગયાં ! ન ભાગી શકાય ન અંદર જઈ શકાય એવી સ્થિતિ.

ઓરડામાં ટમટમ દિવાની જ્યોતની સાથે બે તેજસ્વી પુરુષો દેગડાનું રક્ષણ કરી રહ્યા છે. સૌએ પાછી પાની કરી બીજી ક્ષણે ગામ બહાર ઘોડા મારી મૂક્યા.

સૂર્યની કિરણો દેખાતા દિવાલમાંનું ગાબડું સૌએ જોયું, ઘરની ફરતે ચોકી ગોઠવાઈ ગઈ, જેઠુર આતાને આ વાત મળી.

મારા ઘરમાં ખાતર ? આટલાં વર્ષોથી નિયમધર્મ પાળું..., અને મારા ઘરમાં ચોરી ? ભગવાનને ભરોસે ગાડું હંકારું તોયે ખાતર ? અસંભવ... અશક્ય... તપાસ કરો શી-શી જણસની ચોરી થઈ છે...!!!!” જાણે શંકા અવિશ્વાસ જેવી નકાબિયામ ચીજોને જેઠુર આહિર ધૂતકારતા હોય એમ ખુમારીથી બોલ્યા.

“આતા ! એક ચીંદરીય નથી ગઈ !!!”

જેઠુર આહિર બોલ્યા : “શ્રીજીમહારાજ આપણી રક્ષામાં છે.”

એવામાં બે નોકરો આવ્યા : “આતા ! જય

સ્વામિનારાયણ.”

“આવો, બા! કેમ દોડ્યા આવો છો?”

“આતા, આપણા ખજૂરીયાના નેસમાંથી ચોર લોકો તેર ભેંસોને ભગાડી લઈ જતા હતા. અમને કોઈએ જગાડી અને દબણાદી કોર તપાસ કરવાનું કહ્યું. અમે દોટ મૂકી, હોહા બહુ થયું એટલે ચોર લોકો ભેંસો મૂકીને નાસી ગયા...!!”

જેઠુર આહિરે માતા સોતો જમણો હાથ ઊંચે લઈને કહ્યું :
“બહુ મહેર કરી નાથ! અખંડ રક્ષામાં છો...”

હે સંકટના હરનારા !

જસદણ પાસે લાખણકા ગામમાં નાજા જોગિયા અને રામ જોગિયા નામે બે કાઠી ભાઈઓ રહેતા હતા. ખેતી કરી જીવન ગુજારતા. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની આજ્ઞાથી ચોતરફ વિચરી સંતોનું મંડળ એકવખત લાખણકા ગામની સીમમાં રહી મુમુક્ષુ જીવાત્માઓને સદુપદેશ આપી ફેલ-ફતુરો તજાવી ભગવત્સન્મુખ કરી રહ્યા હતા. એ સમયે ખેતી કામ કરતા નાજા જોગિયાની પાછળ પાછળ ફરી સાધુઓએ એમને સત્સંગ કરાવ્યો હતો. સ્ત્રી-ધનાદિકના ત્યાગી અને નિર્વ્યસની, સુખ-દુઃખ ને માન-અપમાન સહન કરવામાં અડગ ધીરજ, કેવળ નિઃસ્વાર્થ ભાવે રાત્રિ-દિવસ ઉપદેશ આપવાની તત્પરતા વગેરે અનેક સાધુ ગુણ સંપન્ન એવા સાચા સંતોના વચનમાં વિશ્વાસ લાવી નાજા જોગિયા ફેલ-ફતુરો છોડીને ચુસ્ત સત્સંગી થયા હતા, અને એમણે પોતાના માતુશ્રીને પણ શ્રેષ્ઠ સત્સંગી બનાવ્યા હતા.

લાખણકામાં ગોવાળિયા અટકના કાઠી લોકો રહેતા હતા. તે પૂરા દુરાચારી, અધર્મપરાયણ અને ઉદ્ધત થયેલા હતા. તેમાં લાખો ગોવાળિયો આગેવાન માથાભારે માણસ હતો. નાજા જોગિયા તેની મંડળીની ભાઈબંધી છોડી બધા દુરાચારો તજી દઈ સત્સંગી થયા, અને તેની મહોબત કે શેહમાં જરાપણ લેવાયા નહિ. તેથી લાખો ગોવાળિયો વિના કારણ દ્વેષ કરવા લાગ્યો, સત્સંગ છોડાવવા માટે કેંક કૌભાંડ રચ્યાં. પરંતુ નાજા જોગિયા તો શૂરવીરતાથી ધર્મના નિયમો અડગપણે પાળી રહ્યા હતા. એ અરસામાં શ્રીજીમહારાજ લાખણકા પધાર્યા. એથી નાજા ભક્તે ઉદાર દિલથી અત્યંત ઉત્સાહપૂર્વક ઉત્તમ સેવા કરી ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરી. શ્રીજીમહારાજના ઉપદેશને દર્શનથી નાજા જોગિયાની ઉત્કૃષ્ટ સેવા ભાવના જોઈને ગામના કેટલાક લોકો આસ્તિક બની નાજા જોગિયા તરફ સદ્ભાવ રાખવા લાગ્યા. પરંતુ પેલો લાખો ગોવાળિયો તો વિશેષ દ્વેષે ભરાઈને બળવા લાગ્યો.

એકવખત દેશોત્તરમાં ફરતા ફરતા સંતો લાખણકા ગામમાં ગયા હતાં. તે સમયે નાજા જોગિયા ને એમના ભાઈ તે બંને ખેતર ગયા હતા. પરંતુ એમના માતુશ્રી ભાવિક હતાં, તેમને ખબર મળતાં ખૂબ આગ્રહથી સંતોને એક અલાયદા ઘરમાં ઉતારો

આપી રસોઈ કરાવી. ‘નાજા જોગિયાને ઘેર સાધુઓ આવ્યા છે, ને ત્યાં રસોઈ કરે છે’ એવા સમાચાર સાંભળી, પેલો માથાભારે લાખો ગોવાળિયો એકદમ ઉકળી ઉઠ્યો. અને પોતાના જેવા ચાર-પાંચ માણસોને સાથે લઈ નાજા જોગિયાને ઘેર આવી, સંતોને ઘણા અપશબ્દો કહી અપમાન કરવા લાગ્યો : “અમને પૂછ્યા વિના અમારા ગામમાં આવ્યા જ કેમ ? તમારા જેવા નવા ધર્મના બાવા હાલી નીકળ્યા છે, તમે અમારું ગામ બગાડી મૂકો એ કેમ પોધાય ? લોકોને ભગતડાં બનાવી અમારા જેવા ગામના આગેવાનોનું હીજું દેખાડો છો, એ તમારી કાંઈ ઓછી અવળાઈ છે ! માટે અબઘડીએ જ અહીંથી ભાગી જાઓ !” આ પ્રકારે ઘણો તિરસ્કાર કરી બેફામ રીતે શબ્દોની વૃષ્ટિ કરી, સંતો ઉપર પથરા-ધૂળ તથા છાણ ફેંકીને રસોઈ બગાડી દીધી. ડોશીમાએ ઘણી આજીજી કરી, છતાં તૈયાર થયેલી રસોઈ ઠાકોરજી જમાડી લે ત્યાં સુધી પણ સંતોને ત્યાં રહેવા દીધા નહિ. ઘેરેયાની પેટે પાછળ પથરા-ધૂળ-છાણ વગેરે ફેંકી કાઢી મૂક્યા...!!

‘ડોશીએ ઘણી આજીજી કીધી, રસોઈ તોય જમવા ન દીધી; ઘેર આવિયા બે ભાઈ જ્યારે, સુણી વાત ચડી રીસ ત્યારે.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૧૮/૬૫)

ડોશીમાએ ઘણી આજીજી કરી તોપણ રસોઈ જમવા ન દીધી. બંને ભાઈ ખેતીનું કામ કરી બપોરે ઘેર આવ્યા ત્યારે પોતાના માતુશ્રી પાસેથી હકીકત જાણી : “સંતોનું અપમાન કરી ભૂખ્યા-તરસ્યા ગામમાંથી કાઢી મૂક્યા છે.” આ વાત સાંભળીને નાજા જોગિયાના હૃદયમાં ખૂબ ખેદ થયો. બીજી બાજુ પોતાના પ્રાણ ન્યોછાવર કરીને સત્સંગનો પક્ષ રાખવાની ભાવના ઉદિત થઈ એટલે કે આ રીતે જીવવાથી તો સત્સંગ અર્થે મરી મટવું એ બહેતર છે. આ રીતે સત્સંગ અર્થે શિર સાટે પક્ષ રાખવાની દૃઢ સમજણવાળા નાજા જોગિયાએ વિચાર કર્યો કે, “ગામ છોડવું પડે તો ભલે, પરંતુ મારા સંતોનું અપમાન કરનારને જણાવવું છે કે નાજો કોઈ મવાલી માણસ નથી, જે દુષ્ટોથી દબાઈ જાય.” પછી પોતાના માતાને અન્ય સ્થળે મૂકી આવી બંને ભાઈઓ શસ્ત્રથી સજ્જ થઈ ગામને ચોરે લાખો ગોવાળિયો વગેરે કાઠી ડાયરો હોકા તથા અફીણના કસુંબાના કેફમાં અલક-મલકના ગપ્પાં લગાવી રહ્યો હતો.

ચોરે જઈને બંને ભાઈઓએ બે-ચાર મોટેરાને તીખી બરછીથી ઘાયલ કર્યા. આમ, ગામ વચ્ચે ધોળે દિવસે ધમાલ થવાથી ઘાયલ થયેલાના સગા-સ્નેહીઓ હથિયારો લઈને દોડી આવ્યા. તેથી બંને ભાઈઓ ત્યાંથી ભાગી છૂટ્યાં. પોતાની પાછળ વાર ચડી આવે છે અને લોહી તરસ્યા શત્રુઓ થોડી જ ક્ષણમાં પહોંચી વિનાશ કરશે એમ ધારી બંને ભાઈઓ એક સ્થળે છુપાઈ ગયા. પોતાની પાછળ પડેલી વાર તદ્દન નજીક આવી એટલે હાથમાં ખુલ્લી તલવાર લઈને ભારે શૂરવીરતાથી સિંહની પેટે વારની સામે થયા. મહા શૂરવીર, મરણિયા થયેલા બંને ભાઈઓની તલવાર ચલાવવાની ચાલાકી જોઈને વારના માણસો છક બની તુર્ત જ પાછા વળી ગયા!

આ પ્રમાણે અણધાર્યો યુદ્ધનો પ્રસંગ બની જવાથી, લાખણકા ગામમાં સુખેથી રહી શકાય એમ રહ્યું નહિ. તેથી બંને ભાઈઓ બીજા કેટલાક સ્થળે ફર્યા, પરંતુ કોઈએ આશ્રય ન આપ્યો. છેવટે ભડલી ગામના ભાણખાયરે આશ્રય આપ્યો એટલે ત્યાં જઈને વસ્યા. સત્સંગ અર્થે અને ભગવાનના સંતોને માટે શિર સાટે પક્ષ રાખી વતનના ગામનો પણ ત્યાગ કરી દીધો ! એ વાત જાણી ભગવાન શ્રીહરિ અત્યંત પ્રસન્ન થયા અને ખાસ કરીને નાજા જોગિયાને દર્શન દેવા ભડલી ગામે પધાર્યા. શ્રીજમહારાજના દર્શન-સેવા કરી તેઓ ઘણા સંતુષ્ટ થયા.

નાજા જોગિયાને દેખી લોકોએ ત્યાં પણ શાંતિથી રહેવા દીધા નહિ, તેથી ભડલીનો ત્યાગ કરી તેઓ ભોંયરા ગામના દરબાર વાસુર ખાયરને આશ્રયે રહેવા ગયા. વાસુર ખાયર અતિ કંટો રાજા હતો. તે પોતાના રાજ્યમાં ચોરીના ગુના કરનારની ઘૂંટીઓ ભાંગી તેને કેદ કરતો. નિર્મળ હૃદયના ભક્તજનો હંમેશા એમ ઈચ્છતા હોય છે કે, કોઈપણ જીવાત્મા ભગવત્સન્મુખ થાય તો ઠીક એથી તેઓ એ પ્રકારની પ્રવૃત્તિ સતત કરતા જ રહે છે. આ રીતે નાજા ભક્તે વિચાર કર્યો કે, “અનીતિનો ત્યાગ કરી આ દરબાર વાસુરખાયર કોઈ રીતે સુધરે તો ઠીક” એ ઉચ્ચ હેતુથી તેની આગળ વાત કરી : “આજ ઘોર કળિકાળમાં અપાર કૃપા કરીને પ્રગટ ભગવાન દ્વારા અનંત જીવોનો ઉદ્ધાર થઈ રહ્યો છે. તેઓ અદ્ભુત ઐશ્વર્ય-પ્રતાપો જણાવીને અમૂલ્ય કાર્યો કરી અત્યારે ભૂતલને પવિત્ર કરી રહ્યા છે. તમે તેમનો આશરો કરી આત્મકલ્યાણ સાધી લો.” વાસુરખાયર કહે : “એ સ્વામિનારાયણ પ્રભુ અત્યારે ક્યાં છે ?” ત્યારે નાજાભક્તે કહ્યું : “તેઓ હાલ વીસનગર ગયા છે.” વાસુરખાયર કહે : “જે પ્રભુ હોય તે તો પોતાના ભક્તો જ્યારે જ્યાં સંભારે ત્યારે ત્યાં આવે...!!!” નાજાભક્ત કહે : “એ ગામ તો અહીંથી બહુ દૂર છે. ત્યાંથી એક જ દિવસમાં અહીં શી રીતે આવી શકાય ?” દરબાર કહે : “ભગવાન તો અંતર્યામી હોય, તે જે ધારે તે કરે. દ્રોપદીને સંકટ વખતે વસ્ત્રો પૂર્યા અને નરસિંહ મહેતાને હાર આપ્યો તેમ તારો સ્વામી ભગવાન હશે, તો કાલે મને દર્શન આપશે. અને હું એમની પાસે મોક્ષ માંગીશ. જો કાલે ન આવે તો હું ચોક્કસ તારી ઘૂંટીઓ ભાંગી નાખીશ.”

આમ, કડકાઈભર્યા શબ્દોમાં વટથી વાસુરખાયરે વાત કરી. ‘સારું કરવા જતાં દુઃખ આવી પડે’ એવું થયું ! છતાં નાજા જોગિયાએ ખૂબ હિંમત ધરીને વિચાર કર્યો કે, હું મારે મોઢે એમ નહિ માંગું કે ‘ભગવાન મારું આ દુઃખ ભાંગે’ કારણ કે સાચા ભગવાદ ભક્તો કદી પણ પરમાત્મા પાસે દૈહિક સુખ માગતા જ નથી. આ શરીર વહેલા મોડું એક દિવસ અવશ્ય નાશ પામશે જ; અને લૌકિક સુખ-દુઃખથી અવિનાશી આત્માનું કંઈ પણ નુકશાન થતું નથી. જે દુઃખથી ઉગારવાની પ્રભુ પાસે પ્રાર્થના કરે છે તે સાચો નિષ્કામી ભક્ત કહેવાય નહિ. વાસુરખાયર કહે : “તમે ગમે તેવી

વાત કરો પણ મારો હુકમ ફરે તેમ નથી. જો કાલે તારા સ્વામી નહિ આવે તો હું પોતે જ તારી ઘૂંટીઓ ભાંગીશ.”

‘સુણી અદિપતિ એમ ઉચરે, મારો હુકમ તો પાછો ન ફરે; કાલે સ્વામીને જો ન દેખીશ, તારા દીંચણ હું જ ભાંગીશ.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૧૮/૧૩)

પ્રભુની ઈચ્છા સિવાય માનવીથી કંઈ પણ બનતું નથી અને પ્રભુઈચ્છાથી જે કંઈ દુઃખ આવે તે ભોગવ્યા વિના છૂટકો પણ નહી. સમજણપૂર્વક આનંદથી ભોગવેલા દુઃખથી જ વાસ્તવિક સુખ પ્રાપ્ત થાય છે. આમ ધારી ભગવત્ ભક્તો વિષમકાળમાં પણ ગભરાયા વિના પ્રભુસ્મરણ સિવાય બીજું કંઈ પણ કરતા નથી. નાજાભક્ત ભારે ધીરજવાન ને દૃઢ સમજણવાળા હતા. તેથી શ્રીજમહારાજ દૂર પ્રદેશમાં વિચરે તે ત્યાંથી એક રાત્રિમાં અહીં આવી શકે તેમ નથી, પરંતુ રાજા બહુ કંટો છે, તે જરૂર મારી ઘૂંટીઓ ભાંગી અપાર દુઃખ દેશે - એમ સમજતા હતાં. તો પણ જરાય અકળાયા વિના શાંતિથી ભજન કરવા બેસી ગયા. આખી રાત્રિ અખંડ સ્મરણ કર્યું. ભગવાન શ્રીહરિ પોતાના સાચા ભક્તોનું રક્ષણ કરવા માટે સદા તૈયાર જ હોય છે.

નાજાભક્તને સવારમાં રાજા અચૂક દુઃખ દેશે એ અંતર્યામીપણે જાણીને શ્રીજમહારાજ ફક્ત મૂળજી બ્રહ્મચારીને સાથે લઈને વીસનગરથી તત્કાળ ચાલતા થયા. એ વખતે ભરચોમાસાનો સમય હતો. ધોધમાર વરસાદ વરસી રહ્યો હતો, ચોતરફ મોટી-મોટી નદીઓ બે કાંઠામાં વેગથી વહી રહી હતી. પરંતુ ભક્તવત્સલ ભગવાન શ્રીહરિએ અણઉતાર નદીઓ કષ્ટથી ઓળંગી છેવટ મૂળજી બ્રહ્મચારીને છોડી દઈ, પોતે એકલા જ કાંટા-કાંકરા ને ગારાથી વિકટ બનેલા માર્ગમાં ખુલ્લા પગે ચાલીને પ્રાતઃકાળમાં જસદણ ગામે પહોંચ્યા.

ગામના પાદરમાં એક ચારણ મળ્યો. તેને કહ્યું : “વાસુરખાયરને ખબર આપો કે નાજા જોગિયાને દર્શન દેવા સ્વામિનારાયણ ભગવાન આવ્યા છે.” આ સમાચાર સાંભળી વાસુરખાયર વગેરે સર્વે બહુ વિસ્મય પામ્યા. શ્રીજમહારાજ નાજાભક્તને ઘેર પધાર્યા. તેઓ દર્શનથી અત્યંત આનંદ પામ્યા. સ્નાન કરાવી પ્રેમથી પલંગ ઉપર પધરાવીને પગમાં ખૂબ કાંટા વાગ્યા હતા તે કાઢ્યા. પછી ભગવાન શ્રીહરિ ભોજન કરીને દરબારમાં જવા તૈયાર થયાં. ત્યાં માર્ગમાં ચાલતા કરુણ પોકાર કરી છાતીફાટ રૂદન કરતા લોકોના શબ્દો સંભળાયા. ત્યારે શ્રીજમહારાજે પૂછ્યું : “આ શું સંભળાય છે ? આવું દેહ્યાફાટ રૂદન કોણ કરી રહ્યું છે ?” નાજાભક્ત કહે : “મહારાજ ! અહીંના દરબારનો એવો કડક કાયદો છે કે, જે કોઈ ચોરી કરે તેની ઘૂંટીઓ ઘણથી જેમ લોહું ટીપે તેમ ટીપીને ભાંગી નાખવી. આ દુઃખથી પીડાઈને લોકો કરુણ રૂદન કરી રહ્યા છે. પગમાં જીવડાં પડે છે, તો પણ દવા કે પાટો બાંધવા દેતો નથી.” શ્રીજમહારાજ કહે : “અરરર...! આવા કૂર કર્મ કરનાર પાપીને આપણે

દર્શન દેવાં નથી. ચાલો, પાછા જઈએ.” ત્યારે દુઃખી થતાં લોકો કહેવા લાગ્યા : “હે પ્રભુ ! આપ એમને દર્શન દઈને ધર્મનો ઉત્તમ ઉપદેશ આપશો તો એ **કૂર કર્મ** નહિ કરે. માટે અમારા ઉપર દયા કરીને આપ રાજા પાસે જાઓ.” પછી શ્રીજીમહારાજ દરબારગઢમાં ગયા એટલે વાસુરખાચર રાજી થયા, ને નમસ્કાર કરીને ઉત્તમ આસને બિરાજમાન કરીને કહ્યું : “જો આપ ન પધાર્યા હોત તો નાજાભક્તની ઘૂંટીઓ ભાંગત. તમે નાજાને ઉગાર્યો માટે આપ સાક્ષાત પરમેશ્વર છો. મારા રાજ્યમાં જે ચોરી કરે છે તેની હું આ રીતે ઘૂંટીઓ ભાંગું છું. મારા ત્રાસથી ચોર લોકો બહુ જ ડરે છે.” ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિ કહે : “તમે આ બહુ મોટું પાપ કરો છો. જે માણસ જેવો ગુનો કરે તે પ્રમાણે તેને દંડ દેવો એ રાજનીતિ છે. નીતિ અને ધર્મશાસ્ત્ર વિરુદ્ધ મનસ્વી રીતે જે દંડ દે છે તે રાજા યમપુરીમાં જાય છે. ભવસાગર તરી શકાય એવો ઉત્તમ આ માનવદેહ મળ્યો છે તે કાં વ્યર્થ ગુમાવી દો છો ? નાજાભક્ત જેવા ઉપર પણ કેવા **કૂર વિચારો** કર્યા ! યમપુરીમાં યમરાજાને આનો શું ઉત્તર આપશો ?”

યમપુરીનું નામ સાંભળીને વાસુરખાચર અતિ ક્રોધ કરી કહેવા લાગ્યો : “યમપુરીની વાત તદ્દન જૂઠી છે, ભોળા લોકોને બિવરાવવાનું એ એક બહાનું છે, તે હું જોયા વિના કેમ માનું ?” ‘ભોળાને બીવરાવવાનું બાનું, તે હું જોયા વિના કેમ માનું; ત્યારે શ્રીહરિએ દૃષ્ટિ સાંધી, મહીપતિને કરાવી સમાધી.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૧૮/૪૩)

આ પ્રમાણે તેની વાત સાંભળીને શ્રીજીમહારાજે તેના સામી દૃષ્ટિ કરી એટલે તત્કાળ વાસુરખાચરને સમાધિ થઈ ગઈ. અને તેમાં તેને યમપુરી દેખાણી. યમના દૂતો તેને મારવા લાગ્યા કે તે તો અન્યાયની રીતે લોકોની ઘૂંટીઓ કેમ ભાંગી ? આમ યમપુરીનું ભયંકર દૃશ્ય દેખાડીને તેને સમાધિમાંથી જગાડ્યો. પછી તે રાજા સમાધિમાંથી જાગીને તરત ભગવાન શ્રીહરિના ચરણોમાં પડી માફી માંગીને કહ્યું : “હે પ્રભુ ! મને આપનો આશ્રિત કરી અને યમપુરીના ભયંકર દુઃખથી મારી રક્ષા કરો.” ત્યારે શ્રીજીમહારાજ કહે : “હવેથી કોઈની ઘૂંટીઓ ભાંગવી નહિ અને જે નાના ગુન્હા કરનાર કેદીઓ છે તેને છોડી મૂકો. આટલું મારું વચન માનશો તો તમારું કલ્યાણ થશે.” પછી વાસુરખાચરે ભગવાન શ્રીહરિની આજ્ઞા સ્વીકારી કેદીઓને છોડી મૂક્યા તેમજ ઘૂંટીઓ ભાંગવાનું પણ બંધ કર્યું.

નાજાભક્તને શ્રીજીમહારાજ કહે : “નાજાભક્ત ! તમે સત્સંગ અર્થે આકરાંમાં આકરાં કષ્ટો વેદી માન-અપમાનની બિલકુલ પરવા કર્યા વિના ભારે અડગ નિષ્ઠાથી અમારી ભક્તિ કરી એથી અમે તમારા ઉપર અત્યંત પ્રસન્ન થયા છીએ, માટે હવે તમે ગઢપુર ચાલો અને કાયમ અમારી સેવામાં રહો.”

આ રીતે ભગવાન શ્રીહરિએ નાજાભક્તની વાસુરખાચરથી રક્ષા કરીને જીવનભર નાજાભક્તને સાથે રાખ્યા હતા.

હે દયાનિધિ !

જેના હૃદયમાં સદાયને માટે ભગવાનના દર્શન, ધ્યાન, ઉપાસના, ભક્તિ અને ભજનનો આનંદ રહ્યા કરતો હતો, એવા અખંડાનંદ સ્વામીનો પ્રસંગ છે. જે સ.ગુ. શ્રી નિષ્કુળાનંદ સ્વામીએ ભક્ત ચિંતામણી ગ્રંથના ‘પરચા પ્રકરણ’માં લખ્યો છે.

જેને ભગવાનનો અખંડ આનંદ હોય તેને પછી કોઈ ભય ન હોય. આ અખંડાનંદ સ્વામી હરિઈચ્છા હોય એ પ્રમાણે તેઓ ગામે ગામ વિચરણ કરતા હતા. એક ગામથી બીજે ગામ. બીજેથી ત્રીજે ગામ એવી રીતે એક દિવસ એકલા જ વિચરણ કરવા નીકળ્યા હતા : ‘ચાલ્યા એક દિવસ એકલા, સંગે સંત નહિ કોઈ ભેળા.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૨૫)

પોતાની સાથે કોઈ સંતો નહોતા, સાવ એકલા જ હતા. (એ સમયે જોડની આજ્ઞા ન હતી; એકલા ફરવાની આજ્ઞા હતી.) જંગલમાંથી પસાર થતા હતા ત્યારે ચાર વાઘ સામા મળ્યા. સ્વામી તો ગભરાયા નહિ. પરંતુ રાજી થયા કે સારું થયું ચાર જીવને આજે આ શરીરથી સંતોષ થશે. સ્વામીને થયું કે, ગમે ત્યારે વહેલું-મોડું આ શરીર તો પડવાનું છે.

‘આજ આવ્યો આ દેહનો કાળ, મારી વાઘ ખાશે તતકાળ; મોડું વહેલું પડત આ દેહ, એહ વાતમાં નહિ સંદેહ.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૨૭)

સ્વામી તો ભગવાન શ્રીહરિનું સ્મરણ કરતા કરતા વાઘની સામે ચાલવા લાગ્યા. પેલા ચાર વાઘ ત્યાં ઊભા ઘૂરકીયા કરતા હતા. સ્વામીને કોઈ ભય હતો નહિ. તેથી શ્રીજીમહારાજને ચિંતા થઈ કે, મારા સાધુને આ વાઘો ફાડી ખાશે.

‘એ તો ઘટે નહિ કોઈ કાળ, પછી કોણ કહે મને દયાળ’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૩૦)

મારા ભક્તો કહેશે કે, ભગવાન તો બહુ દયાળુ છે. પરંતુ જો સ્વામીને વાઘ ફાડી ખાશે તો જગતના જીવાત્માઓને આ વાત નહિ સમજાય. ભગવાન દયાળું હોય તો તેમના સંતને શા માટે વાઘ ફાડી ખાય ? તેનાથી તો ભગવાન રક્ષા કરવા દોડે નહિ ! એ રીતે અમને કોઈ દયાળું નહિ કહે. તેથી ભગવાન શ્રીહરિએ અંતર્યામીપણે વાઘના અંતઃકરણમાં પ્રવેશ કર્યો.

આ બાજુ અખંડાનંદ સ્વામી ‘સ્વામિનારાયણ... સ્વામિનારાયણ...’ એમ નામસ્મરણ કરતા વાઘની બાજુમાં ગયા.

‘પછી આનંદે અખંડાનંદ, ચાલ્યા સમરતાં સહજાનંદ; આવ્યા સિંહ સમીપે તે જ્યારે, સિંહ જોઈ રહ્યા સામું ત્યારે.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૩૨)

ચારેય વાઘો અખંડાનંદ સ્વામીને જોઈ રહ્યા. સ્વામી કહે, સામું શું જોઈ રહ્યા છો ? કેમ તરાપ મારતા નથી ? તમો મારો શિકાર કરો.

‘આવ્યા નજીક મુખને પાસ, નહિ તન ને મનમાં ત્રાસ;
એમ કહે છે વાઘને વાત, શું જુઓ છો કરો મારી ઘાત.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૩૩)

તમો બેઠા છો શું ? મારો એક ઝાપટ ! ચારેય વાઘોએ સ્વામીની સામે થાપ ઉગામી. આવા સમયે ગમે તેવા જ્ઞાનીનું જ્ઞાન ન ટકે, ધ્યાનીનું ધ્યાન ન રહે, ધીરજવાળાની ધીરજ શોધી ન જડે. જ્યારે વાઘ સામે આવીને પંજો ઊંચો કરે ત્યારે ભલભલા થરથરી જાય છે. પરંતુ અખંડાનંદ સ્વામી તો હસવા માંડ્યા.

‘ત્યારે વાઘે તે થાપ ઉગામી, અડગ અખંડાનંદ સામી;
ત્યાં તો ન કર્યા નિર્ભય ભાળી, વાઘે થાપ તે પર ન વાળી.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૩૪)

ભગવાન શ્રીહરિની ઈચ્છાથી વાઘોને પણ જ્ઞાન થયું કે, આવા સાધુને કેમ મરાય ! આ શું ! ચારેય વાઘો અખંડાનંદ સ્વામીના પગમાં આળોટવા માંડ્યા. પરંતુ એટલું જ નહિ, ચારેય વાઘો સ્વામીને ફરતે ચાર પ્રદક્ષિણા ફરીને જંગલમાં ચાલ્યા ગયા.

‘આવ્યા વારે પોત્યે ભગવાન, થયું સાવજને ઉર જ્ઞાન;
પછી લોટિ લાગ્યા વાઘ પાય, આવા સાધુને કેમ મરાય.
પછી દઈ પ્રદક્ષિણા ચ્યાર, ગયા વાઘ તે વન મોઝાર;
એમ પૂરી પરચો ભગવાન, નાથે ઉગારિયો નિજજન.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૧/૩૫-૩૬)

આ રીતે શ્રીજીમહારાજે વાઘમાં અંતર્યામીપણે પ્રવેશ કરીને અખંડાનંદ સ્વામીની એ વાઘો થકી રક્ષા કરીને પોતાનું ‘દયાનિધિ’ નામ સાર્થક કર્યું.

હે રક્ષણહારા !

સમાજમાં યોગ્ય-અયોગ્ય બનાવો પણ બન્યા જ કરતા હોય છે. અત્યારે બને છે એમ પહેલાના જમાનામાંય પણ બનતું. શ્રીજી સમકાલીનમાં એક ઓધવજી ભક્ત થઈ ગયા. ઓધવજી ભક્ત બહુ સારા સત્સંગી હતા. તેની પાસે થોડાઘણાં પૈસા હતાં. એટલે એક દિવસે ચોર લોકોએ ઓધવજી ભક્તનું અપહરણ કર્યું. ચોર લોકો ઓધવજી ભક્તને દૂર જંગલમાં ઉપાડી ગયા અને કહ્યું : “તારે જીવવું હોય તો દસ હજાર રૂપિયા આપી દે.” ત્યારે ઓધવજી ભક્તે ચોર લોકોને આજીજી કરતાં કહ્યું : “ભાઈઓ ! મારી પાસે એટલા રૂપિયા નથી.” રૂપિયા છે કે નથી એ તો હમણાં ખબર પડશે, એમ કહી ચોર લોકોએ બાવળની સોટી કાપી અને એમાં આગળ જે કાંટા હોય એ એમ જ રહેવા દીધાં; સોટી ઉગામીને બોલ્યા : “હમણાં જ ખબર પડશે દસ હજાર રૂપિયા તારી પાસે છે કે નથી.” ત્યાં બીજા ચોરે કહ્યું : “અત્યારે નહિ આમને આપણી ઘેર લઈ જઈએ. કારણ કે આ રસ્તામાં માણસોની અવર-જવર થાય છે. ઘરમાં પૂરીને રાત્રિના તેમની ખબર લઈશું.”

પછી ઓધવજી ભક્તને ચોર લોકો પોતાના ઘર તરફ લઈ

જતા હતા ત્યારે તેઓ મનોમન ભગવાન શ્રીહરિને પ્રાર્થના કરવા લાગ્યાં : “હે મહારાજ ! હે રક્ષણહારા ! હે દયાળુ ! હે કૃપાનિધિ ! મારી રક્ષા કરજો. મારા ઉપર કોણ જાણે કયા કારણે આ વિપત્તિ આવી પડી છે.” ઓધવજી ભક્ત બહુ જ ગભરાઈ ગયાં.

‘કઠણ કાંટા તે કેમ ખમાશે, આજ જીવ તે જરૂર જાશે;
નથી ઘરમાં દેવાને ધન, જીવતાં ન છૂટું કોઈ દન.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૩/૨૬)

મારાથી આ બાવળના કઠણ કાંટા કેમ સહન થશે ? આજ તો જરૂર મારું મૃત્યુ થશે. આવો ભયંકર ત્રાસ મારે વેઠવો પડશે. હે પ્રભુ ! હું આ ચોરલોકોની ઝાળમાં ક્યાં ફસાઈ ગયો ! આવી રીતે ઓધવજી ભક્ત ભગવાન શ્રીહરિને પ્રાર્થના કરવા લાગ્યાં. ઓધવજી ભક્તની પ્રાર્થના સાંભળી શ્રીજીમહારાજે દર્શન દીધાં અને કહ્યું :-

‘ભક્ત ભય મ રાખીશ કાંઈ, રહેજ્યે નિર્ભય હવે મનમાંઈ;
તને કષ્ટ નહિ થાય લેશ, વણદંડે તું ઘેર આવીશ.
એમ કહી ચાલ્યા અવિનાશ, ગયા એ ચોરની નારી પાસ;
કહે પુરુષ તારો છે પાપી, લાવે છે હરિભક્ત સંતાપી.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૩/૩૦-૩૨)

ભગવાન શ્રીહરિ એ ચોરને ઘેર પધાર્યા. હજુ ચોર ઓધવજી ભક્તને લઈને આવતા હતા. એ પહેલા શ્રીજીમહારાજ ચોરને ઘેર પહોંચી ગયા. ઘરમાં એ ચોર લોકોની પત્નીઓ હતી. તેને ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાના દર્શન દઈને આગેવાન ચોરની પત્નીને કહ્યું : “તારો પતિ બહુ પાપી છે, ભગવાનના ભક્તને રીબાવે છે, ને દુઃખી કરે છે. માટે તું તેને તારા પતિ પાસેથી તરત છોડાવી મૂકજે.” આમ કહીને શ્રીજીમહારાજ અદૃશ્ય થઈ ગયા.

‘એમ કહિને સઘાવ્યા શ્યામ, આવ્યા ચોર બાન લઈ ગામ;
રાખ્યો રાત્ર્ય એક ઘરમાંઈ, બોલી ચોરતણી નારી ત્યાંઈ.
આ તો ભક્ત ભગવાનતણો, થયો અપરાધ તમને ઘણો; આને ઝાલી લાવ્યા તમે આંઈ, આવ્યા પ્રભુજીના ગુના માંઈ.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૩/૩૩-૩૪)

પેલા ચોર લોકો ઓધવજી ભક્તને બાંધીને ઘરમાં લાવ્યા. એક રાત્રિ ઘરમાં રાખ્યાં બીજે દિવસે ચોરની ઘરવાણી કહે : “આ ઓધવજી ભક્તને તમે પાછા મોકલી આપો. તે તો ભગવાનના ભક્ત છે. તમને એમના દ્રોહનો અપરાધ લાગશે. માટે એમને વસ્ત્ર-ઘરેણાંથી પહેરામણી કરીને જ્યાંથી લાવ્યા છો ત્યાં ફરીને મૂકી આવો. જો આમ નહિ કરો તો તમે ભગવાનના ગુનેગાર ગણાશો.”

‘માટે પહેરામણી એને કરી, મૂકી આવો લાવ્યા તિયાં ફરી;
પછી ચોરે કર્યું એણી પેરે, કરી વસ્ત્રને મોકલ્યો ઘેરે.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૩/૩૫)

પછી ચોરલોકોએ પોતાની પત્નીના કહેવાથી અને ભગવાનના ગુનેગાર થવાના ડરથી ઓધવજી ભક્તને વસ્ત્ર-અલંકારની પહેરામણી કરાવીને જ્યાંથી લાવ્યા હતા ત્યાં મૂકી ગયાં. ઓધવજી ભક્તને આ બધું જોઈને મનમાં થયું કે, શ્રીજીમહારાજે આ સ્ત્રીના અંતઃકરણમાં પ્રવેશ કરીને મારી રક્ષા કરી.

‘એમ છોડાવિયો નિજદાસ, આપી પરચો એમ અવિનાશ;
એમ કરે છે જનનાં કાજ, આપી પરચા અલબેલો આજ.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૩/૩૬)

હે પ્રભુ ! મારી લાજ રાખજો

ઘોર કળિકાળમાં કરુણાકારી પરમાત્માએ ધર્મ-ભક્તિને ઘેર પ્રગટ થઈને અનેક જીવોનો ઉદ્ધાર કર્યો. અનેકના અંતઃકરણમાં રહેલા અજ્ઞાનરૂપ અંધારાનો નાશ કરી સદ્ભરૂંપી અંજવાળાનો ઉજાસ કર્યો. અનેક દીન-દુઃખી દરિદ્ર મનુષ્યોને પોતાના સહજ આનંદ અને ઐશ્વર્ય-પ્રતાપોથી સુખી કર્યા. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો સ્વભાવ અતિ કરુણામય હતો. જીવોના અલ્પ દુઃખને પણ તેઓ જોઈ શકતા નહોતા. દીન-દુઃખી ભક્તને દેખતા જ તેઓ તેના દારિદ્રને દૂર કરવા અતિ ઉતાવળા થઈ જતા. એમની દયામય દૃષ્ટિ પડતાં જ દુઃખી આત્માઓ અંતરના વૈભવથી છલકાઈ ઉઠતા અને ભવોભવની ભૂખ ભાંગી જતી. તો ચાલો... આપણે પણ આવા ભગવાન શ્રીહરિના કરુણારસથી સભર એવા એક ચરિત્રનો આસ્વાદ માણીએ...

એકવાખત કચ્છની ધરાને પાવન કરતા ભગવાન શ્રીહરિ કંથકોટ પધાર્યા. ગામને ચોરે સભા કરી. શ્રીજીમહારાજની મૂર્તિના દર્શન કરતા ગામલોકીને અંતરમાં અદ્ભુત શાંતિની અનુભૂતિ થવા લાગી, ચુંબકથી લોહું ખેંચાય તેમ ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિમાં મનુષ્યોની મનોવૃત્તિઓ ખેંચાવા લાગી. અવિનાશીના મુખકમળમાંથી અમૃતની હેલી જેવા ઉપદેશના વચનો સાંભળતાં અંતરમાં આનંદના ફૂવારા ઉછળવા લાગ્યાં.

કંથકોટમાં મૂળજી ઠક્કર અને કચરા ભક્ત તો શ્રીજીમહારાજના અનન્ય આશ્રિત હતા જ. પરંતુ બીજા પણ ઘણા લોકો ભગવાન શ્રીહરિના દર્શન કરીને શરણે જઈ સત્સંગી થયા. ગામઘણી દરબાર સંગરામજી અને એમના દિકરી રામભાઈ પણ ભગવાન શ્રીહરિના આશ્રિત થયા હતા. કુશળ કારીગર જેમ શિલ્પ કંડારે તેમ શ્રીજીમહારાજના વચનામૃતોથી અનેકના જીવન કંડારાઈ ગયા અને એમાં પણ ભક્તિની ભ્રાતૃ ઉપસી આવી. તેમાં પણ રામભાઈ તો પૂર્વના મુમુક્ષુ જીવ હતાં. ભગવાન શ્રીહરિના દર્શન કરતાની સાથે જ તેના પૂર્વનાં સંસ્કારો જાગી ગયા. એમના મનનો મચ્છર મસ્ત બનીને ટહૂકી ઊઠ્યો.

‘પૂર્વજું પુણ્ય ઉદય થયું જ્યારે, સ્વામિનારાયણ મળિયા રે ત્યારે.’
(કીર્તનામૃત : પેજ નં. ૨૮૨)

મન તો ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિમાં જોડાઈ ગયું. પછી તો દિવસે દિવસે સત્સંગ અતિ દૃઢ થતો ગયો.

રામભાઈ જેમ જેમ સત્સંગ કરતા ગયા તેમ તેમ શ્રીજીમહારાજનો મહિમા વધુને વધુ સમજાતો ગયો. અને

ભગવાન શ્રીહરિ સર્વ અવતારના અવતારી પૂર્ણ પુરુષોત્તમ નારાયણ છે એવો નિર્વિકલ્પ નિશ્ચય થયો. ભગવાનના અખંડ સુખે સુખીયા થયેલા રામભાઈને જગતના પંચવિધયના સુખ ઝેર સમાન થઈ ગયા. ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિ વિના પુરુષમાત્ર દીઠા ગમે નહિ તેવો સહજ વૈરાગ્ય જાગૃત થયો. અખંડ ભજનમાં જીવનની ક્ષણો વિતવા લાગી. સૂર્ય તો ઉદય અસ્ત થયા જ કરે છે. કોઈના દિવસો એક સરખા જતા નથી. તેમાં પણ ભક્તનું જીવન તો પળે પળે પરીક્ષાથી ભરપૂર હોય છે.

‘પરથમ પેલું મસ્તક મૂકી, વળતું લેવું નામ જોને.’

‘હરિનો મારગ છે શૂરાનો, નહિ કાચરનું કામ જોને;’

(કીર્તનામૃત : પેજ નં. ૩૪૪)

રામભાઈના જીવનમાં કપરી કસોટીનો સમય શરૂ થયો. કસોટી તો અવશ્ય આવે, પરંતુ તે કસોટીમાં ભક્ત તો કુંદળ બનીને જ બહાર આવે છે. ઈતિહાસ સાક્ષી પૂરે છે કે, આકરી પળોમાં અવિનાશીએ પોતાના અનન્ય ભક્તોની જ રક્ષા કરી છે. અને ભગવાનનું પણ તે ભિરૂદ છે.

સત્સંગ થયા પહેલા સંગરામજી દરબારે રાજ્ય લોભે રામભાઈની સગાઈ સિંધના કોઈ મુસલમાન રાજા સાથે કરેલી. રામભાઈ જેમ જેમ મોટા થયા તેમ તેમ દરબારની મૂંઝવણ વધવા લાગી. રામભાઈને આ વાતની ખબર પડી એટલે એમની ચિંતાનો પણ પાર ન રહ્યો. એમણે તો મનોમન દંડ નિશ્ચય કર્યો કે, ‘પરણું તો વર પુરુષોત્તમ પરણું, નહીં તો કુંવારી મરું...’ અફીણ ઘોળીને મરું પણ યવન (મુસલમાન) ને ન જ પરણું. સંગરામજીને સિંધના સુમરાની ચિંતા સતાવી રહી છે. કોઈ રસ્તો સૂઝતો નથી. પરણાવે તો દીકરીનું જીવન ભરબાદ થઈ જાય અને ન પરણાવે તો અનેક નિર્દોષ જીવોના લોહી રેડાય. અજ્ઞાન દશામાં પોતાની થયેલી ભૂલની આંટી-ધૂંટીમાંથી બહાર નીકળવાનો રસ્તો મળતો નથી.

હોંશિયાર દીકરી પોતાના પિતાની મૂંઝવણ બરાબર સમજે છે. એક દિવસ એમણે મનોમન પોતાનો માર્ગ કાઢી લીધો. રામભાઈએ અફીણ ઘોળી આત્મહત્યા કરવાનો સંકલ્પ કર્યો. એકાંત ઓરડીમાં બેસી અફીણનો કચુંબો તૈયાર કર્યો. ભગવાન શ્રીહરિનું સ્મરણ કરી ધર્મની વેદી ઉપર પોતાની જીવની આદૃતિ દેવા રામભાઈ તૈયાર થયા. હળાહળ વિષ ભરેલો આ વાટકો જેવો મોઢે માંડવા જાય છે ત્યાં તો ઓરડામાં પ્રકાશના પૂંજ પથરાયા.

“હા..હા..હા.. રામભાઈ...” કરતા પ્રકાશના પૂંજમાંથી પ્રગટેલા ભગવાન શ્રીહરિએ દોડીને રામભાઈનો હાથ ઝાલીને માંડ્યા મીઠો ઠપકો આપવા : “અરે, ગાંડી ! તું આ શું કરે છે ? તને ખબર નથી આત્મહત્યા એ મોટું પાપ છે.” શ્રીજીમહારાજના દર્શન થતાં જ રામભાઈ રડી પડ્યા. મહારાજના પગ પકડી લીધા અને બોલ્યા : “મહારાજ ! શું કરું ? આપ અંતર્યામી છો, બધું જાણો છો. મૂંઝવણમાં મને આ સિવાય બીજો માર્ગ દેખાણો નહિ. મુસલમાનને પરણવા કરતા તો મરવાનું વધુ પસંદ કરું છું.” મંદહાસ્ય કરતા ભગવાન શ્રીહરિ કહે : “દીકરી, તારી ધર્મનિષ્ઠાને ધન્ય હો, તું શાંત

થા. અમારી વાત સાંભળ અને અમે કહીએ તેમ કર.” ત્યારે રામબાઈ કહે : “કહો મહારાજ ! શી આજ્ઞા છે.” ભગવાન શ્રીહરિ કહે : “રામબાઈ ! તારે હવે મરવાનું નથી. તેમજ સગપણ ફોક કરવાનું નથી.” રામબાઈ કહે : “તો મહારાજ, મારે શું કરવું ?” ત્યારે શ્રીજીમહારાજે કહ્યું : “જુઓ, રામબાઈ ! તને તેડવા માટે સુમરાનું વેલડું આવશે. તું આનંદથી એમાં બેસી જજે, તારા શીલની રક્ષા અમે કરીશું. તું જરાપણ ચિંતા કરીશ નહિ. તારી લાજ હવે મારા હાથમાં સુરક્ષિત છે. માટે મૂંઝાઈશ માં. હર પળે અમે અંતર્યામીપણે તારી રક્ષામાં હાજર રહેશું. સિંધનો સુમરો તને કોઈ નુકશાન નહિ કરી શકે. ઉલટાનો તારી પૂજા કરશે. તે મુસલમાન રાજા પાક અને નેક દિલનો છે. તારા પ્રસંગથી એ વધુ પવિત્ર બનશે.”

વળી, શ્રીજીમહારાજે રામબાઈને માથે હાથ મૂકીને કહ્યું : “રામબાઈ ! તું જ્યારે વેલડામાં બેસીશ ત્યારથી તને ભૂખ-તરસ નહિ લાગે. આ મારું વરદાન તને કરિયાવરમાં આપું છું.” ભગવાન શ્રીહરિની કરુણાનો વરસાદ થયો. રામબાઈ અહોભાવથી શ્રીજીમહારાજને નીરખી રહ્યા. અને આંખોમાંથી આનંદના અશ્રુઓ ટપકવા લાગ્યાં. કંઈક કહેવા જાય છે ત્યાં તો છોગાળો મરમાળો માવ અદૃશ્ય થઈ ગયાં.

રામબાઈએ આ આખો પ્રસંગ રાજા સંગરામજીને કહ્યો. બાપુ પણ વાત સાંભળી ગદ્ગદ થઈ ગયાં. મનોમન શ્રીજીમહારાજને વંદી રહ્યા : “અમારી લાજ રાખવા મહારાજ પધાર્યા ખરા. આપે આપના બિરુદને આજે સાર્થક કર્યું.....!!!”

થોડા સમય બાદ મુસલમાન રાજાને ત્યાંથી રામબાઈને તેડવા વેલડું આવ્યું. સાથે રાજાનો કારભારી થોડા અંગરક્ષકો, ઘોડા, ઊંટ, ગાડાં વગેરે લઈને આવ્યો. બે દિવસ રોકાયા. બાપુએ હેંચામાં હિંમત સાથે દીકરી રામબાઈને વિદાય આપી. રામબાઈ વેલડામાં બેઠા ત્યારે રાજાના કારભારીએ સંગરામજી રાજાને કહ્યું : “બાપુ ! રાજાએ કહેવડાવ્યું છે કે, આપની દિકરીને અમે કોઈ તકલીફ પડવા નહિ દઈએ. તમે ચિંતા કરશો નહિ. હા, એક વાત છે, એમની રસોઈ કરવા માટે એક સારા બ્રાહ્મણને સાથે લેતા આવજો એમ આજ્ઞા કરી છે.” આ સાંભળી સંગરામજી બાપુ કાંઈ જવાબ આપે તે પહેલા તો રામબાઈ બોલી ઊઠ્યા : “કારભારીજી ! કોઈને સાથે લેવાની જરૂર નથી. મારી બધી જ વ્યવસ્થા થઈ ચુકી છે. તમે રસાલો આગળ ચલાવો.” રામબાઈ સિંધ ભણી રવાના થયાં. રસ્તામાં કોઈક ગામ આવ્યું. બધા ટીમણ કરવા તૈયાર થયા. કારભારીએ રામબાઈને ટીમણ કરવા માટે પૂછ્યું ત્યારે રામબાઈ કહે : “મારે ટીમણની જરૂર નથી.” આખો દિવસ એમને એમ પસાર થયો. રામબાઈ અખંડ ભજન કરતાં રહે છે. નથી ખાતાં, નથી પીતાં. બીજો દિવસ પણ રામબાઈએ ખાધા-પીધા વગર પસાર કર્યો. કારભારી વારંવાર જમવાનો આગ્રહ કરે છે. એના મનમાં ચિંતા છે કે લાંબી મુસાફરી છે તેમાં આ બાઈ ખાધા-પીધા વિના શું કરશે ? એને કંઈ થશે તો આપણે રાજાને શું જવાબ દેશું ?

ત્રીજો દિવસે કારભારીએ હાથ જોડીને રામબાઈને કહ્યું :

“બહેન ! તમે શા માટે જમતા નથી ? તમને જો અમારી રસોઈ ન ફાવે તો હાથે રસોઈ કરો. હું હમણાં જ બધી તૈયારી કરી આપું પણ તમે થોડું જમો. અમને તમારી ચિંતા થાય છે.” રામબાઈ કહે : “ભાઈ ! જુઓ ત્રણ દિવસથી મેં ભોજન લીધું નથી. છતાં મારી સ્ફૂર્તિ એવીને એવી છે. કોઈ તકલીફ નથી. ઉલટાનો વધુ આનંદ છે. તમે મારી ચિંતા કરશો નહિ. મને કાંઈ નહિ થાય. મને મારા ખુદાનું વરદાન છે તેથી મને ભૂખ-તરસ લાગતાં નથી.”

આખો રસાલો રામબાઈની વાત સાંભળીને આશ્ચર્ય ચકિત થઈ ગયો. દરેકને રામબાઈની તેજસ્વી મૂર્તિને જોઈને અહોભાવ જાગ્યો. જેમ ચંદનની સુવાસ આવળ, બાવળ અને બોરડીને પણ સુવાસિત કરી દે છે તેમ રામબાઈના પવિત્ર સાંનિધ્યમાં રસાલાના માણસોના મન પણ નિર્મળ બની ગયા.

કેટલેક દિવસે સિંધ પહોંચ્યા. કારભારીએ અને રાજસેવકોએ રાજાની પાસે રસ્તાની બધી હકીકત જણાવી. આ સાંભળી રાજા તો આભો જ બની ગયો અને બોલી ઊઠ્યો : “કારભારી ! શું વાત કરો છો ? એ બાઈએ આટલા દિવસથી અન્ન-પાણી લીધાં નથી, છતાં એની સ્ફૂર્તિ એવીને એવી જ છે !!! તો તો એ સામાન્ય સ્ત્રી ન કહેવાય ! મારે હમણાં જ એને મળવું જોઈએ.”

સુમરાએ જનાનખાનામાં પ્રવેશ કર્યો અને સોળે શણગાર સજેલી રામબાઈ સામે દૃષ્ટિ કરી ત્યાં તો રામબાઈના મુખારવિંદમાંથી નીકળતા તેજના કિરણોથી સુમરાની આંખો અંજાઈ ગઈ. કોઈ અદ્ભુત ચમત્કાર સર્જાયો. સુમરો કોઈ અદૃશ્ય શક્તિથી ખેંચાતો હોય તેમ રામબાઈના ચરણોમાં ઝૂકી પડ્યો !! દેવી ! અમને ક્ષમા કરજો, અમે તમને અહીં લાવવામાં ભૂલ કરી છે પણ તમે મારા માટે આજથી મા-બેન અને દિકરી સમાન છો. તમે જરાપણ કોચવાશો નહિ. તમારા માટે અહીં રહેવાની બધી જ અલગ વ્યવસ્થા હું કરીશ. આપે તો મારા રાજને પાવન કર્યું.

ભગવાન શ્રીહરિની કોઈ અલૌકિક પ્રેરણાથી બની રહેલી આ અદ્ભુત ઘટનાને નીરખતાં રામબાઈના આનંદનો પાર ન રહ્યો. એ શ્રીજીમહારાજને મનોમન વંદી રહ્યાં : “વાહ, પ્રભુ ! તમે મારી લાજ રાખી ખરી.” પછી તો રાજાએ રામબાઈને રહેવા માટે બધી જ વ્યવસ્થા કરી. દિવસો પસાર થવા લાગ્યા. રામબાઈ રાજ્યભરમાં અનાજ નહીં જમનારી પવિત્ર દેવી તરીકે પૂજાવા લાગ્યા. પ્રભુ ઈચ્છાથી છ મહિના બાદ રાજાનું મૃત્યુ થયું. રાજાની બીજી રાણીનો દીકરો ગાદી પર બેઠો. થોડા સમય વિત્યા બાદ રામબાઈએ એને કહેવડાવ્યું કે, ‘હવે મારે મારા પિયરમાં રહી ખુદાની બંદગી કરવાનો વિચાર છે. તો મારે માટે જવાની વ્યવસ્થા કરો.’

નવા રાજાએ પોતાની માતા સમાન પૂજ્ય રામબાઈને રાજ થઈને રજા આપી. માલ-મિલકત અને રસાલા સાથે રામબાઈ પાછા કંથકોટ આવ્યા અને નિર્ભય બની અખંડ ભગવાન શ્રીહરિનું ભજન કરવા લાગ્યા. ત્રણ-ત્રણ વર્ષ બાદ રામબાઈએ પોતાના મુખમાં અનાજનો કોળિયો મૂક્યો. આવી રીતે શ્રીજીમહારાજે રામબાઈના શીલની રક્ષા કરી.

મદદ કરોને મહારાજ !

દેવી આત્માઓ સત્પુરુષના સમાગમથી અને શાસ્ત્રોના શ્રવણથી સર્વ સુખના નિધિ પરમાત્મા છે એમ જાણી દુન્યવી જંજાળથી છૂટા થઈ ભજન-ભક્તિ કરે છે. ભક્તિ કરવાથી આપણે ભગવાનના ધામને પામશું, આ લોકમાં પણ સુખપૂર્વક જીવન વીતાવી અનેક દુઃખોને દૂર કરી હૃદયની સાચી શાંતિ અને શાશ્વત સુખ આપણે મેળવી શકીશું. આવી શુભ આશાથી ભક્તિ કરતા ઘણા લોકોને આપણે જોઈએ છીએ, છતાં સફળતા મેળવી હોય તેવા ભક્તો તો ગણ્યા ગાંઠ્યા જ હોય છે. ભગવાનનો ભક્ત થાય તેને દુઃખ આવે જ છે. અને તેની રક્ષા પણ ભગવાન પોતે જ કરે છે. તેવો જ એક પ્રસંગ આપણે જોઈએ.

મોરબીમાં રાજકવિ તરીકે મારુ ચારણ જ્ઞાતિના દેદલભક્ત રહેતા હતા. દેદલભક્ત સ.ગુ. શ્રી બ્રહ્માનંદ સ્વામીના સમાગમમાં આવતા કંઠી બાંધી ચુસ્ત સત્સંગી થયા હતાં. સૂર્યોદય પહેલા ઊઠી સ્નાન, પૂજા-પાઠ કરી પછી હંમેશા દરબારી કચેરીમાં જતાં. કચેરીમાં બેસતા દેવી વગેરેના ઉપાસક એવા કેટલાક અસહિષ્ણુ લોકો દેદલભક્તના ભાલમાં તિલક-ચાંદલો જોઈ બળ્યા કરતા અને એમને આડકતરી રીતે મુશ્કેલીમાં મુકવાના એક પછી એક પ્રયાસો કરતા. દેદલભક્તથી કોઈ વાત છૂપી ન હતી, છતાં પોતે ધીરજથી એ બધું સહન કરી શાંત મનથી રહેતા. જો કે પોતે ધારે તો તેથી હલકી વૃત્તિના પાસવાનોને પહોંચી વળે તેમ હતા. કારણ કે રાજા પાસે તેમનું ઘણું સારું માન હતું.

કોઈ વિઘ્ન સંતોષી પાસવાને લાગ જોઈ યુક્તિ-પ્રયુક્તિથી રાજા સ્વાજી ઠાકોરને દેદલભક્તની કંઠી તોડી નાખવા પ્રબળ પ્રેરણા કરેલ, પરંતુ વિવેકી ઠાકોરશ્રીએ પરંપરાનો સંબંધ અને કવિની સજ્જનતા જોઈ સાહસ નહિ કરતાં; નૈતિક દૃષ્ટિથી વિચાર કરી સામ-દામ અને ભેદને દંડ કાર્ય સિદ્ધિના આ ચાર ઉપાયમાંથી ‘દામ કરે કામ’ અને ‘લાલચે લપટાય માનવી’ આ કહેવત પ્રમાણે દેદલભક્તને કહ્યું : “તમે સ્વામિનારાયણની કંઠી તોડી નાખો તો હું તમને એક ગામ તથા દસહજાર રોકડી કોરી આપું.” પરંતુ એવી મોટી લાલચમાં દેદલભક્ત નહિ લલચાતાં ‘માથું જાય પણ ધર્મ ન જાય’ એવી દૃઢ ટેક રાખી રવાજી ઠાકોરનું વચન માન્યું નહિ. અને તેના પ્રત્યુત્તરમાં દેદલભક્તે કહ્યું : “હું પ્રથમ હતો તેથી દરેક રીતે સુધર્યો છું, ને એ સ્વામિનારાયણના મહાન સંતોના ઉપદેશથી રાજનું કામકાજ નીતિથી ઘરની પેઠે મમત્વથી કરું છું. આપ ઊંડો વિચાર કરશો તો જણાશે કે સ્વામિનારાયણના સાધુઓએ તો મારા જેવો એક પ્રમાણિક માણસ આપશ્રીને ભેટ કર્યો છે. મારી કાંઈ ભૂલ થતી હોય કે મારા તરફથી કોઈ જાતની હાનિ પહોંચતી હોય તો આપ ખુશીથી કહી શકો છો. પરંતુ જે બાબતમાં મારું ને તમારું પણ હિત સમાયેલું હોય એવી

ઉત્તમ વસ્તુનો ત્યાગ કરી રીતે કરી શકાય ?”

દરેક મનુષ્યનો એક ખાસ સ્વભાવ હોય છે કે, જ્યારે પોતાનું ધાર્યું ન થાય કે કોઈ વચન ન માને ત્યારે તે ગુસ્સે થાય છે. ગુસ્સે ભરાયેલો માણસ યોગ્યાયોગ્યનો વિચાર કર્યા વિના સાહસથી અઘટિત કાર્ય કરી બેસે છે. આ ન્યાયે રવાજી દરબારે ગુસ્સે થઈ દેદલભક્તને ચોવીસ કલાકમાં મોરબીની હદ છોડી જવા ફરજ પાડી. કવિ બહોળા કુટુંબવાળા હતા અને અચાનક ક્યાં જવું તે વિચારમાં તેમણે અડધી રાત્રિ વિતાવી. પરંતુ હૃદયમાં ભગવાન શ્રીહરિનો વિશ્વાસ ને હિંમત હતી તેથી ગંભીર મને તલ્લીન બની શ્રીજીમહારાજને એકાગ્ર ચિત્તથી પ્રાર્થના કરવા લાગ્યા. ભક્તવત્સલ પરમાત્મા પોતાના અનન્ય ભક્તનું દુઃખ તત્કાળ દૂર કરે છે. પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજી મહારાજશ્રી શ્રીહરિલીલામૃત ગ્રંથમાં કહે છે :

‘દુઃખ હરિજનનું દીલે ઘરો છો,
સુખનિધિ શ્યામ સહાયતા કરો છો...’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૧૬/૫૭)

સ.ગુ. શ્રી નિષ્કુળાનંદ સ્વામી કહે છે :
‘હિંમત જોઈ હરિજનની, હરિ રહે છે હાજરાહુર;
પણ ભાંગે મને ભક્તિ કરે, તેથી શ્રીહરિ રહે છે દૂર.’

(ધીરજખ્યાન : ૧૫/૮)

આ પંક્તિઓ પ્રમાણે માળિયાના ઠાકોર મોડજી દરબારને રાત્રિમાં શ્રીજીમહારાજે દર્શન દઈ કહ્યું : “દરબાર ! અમારા દેદલભક્તને મોરબીના રવાજી ઠાકોરે દુભાવ્યા છે, હદપારની સજા કરી છે, માટે તેમને આંહી તેડી લાવવા જલ્દી ગાડાં મોકલો.” મોડજી ઠાકોર સેવાભાવી ને સત્સંગીનો પક્ષ રાખનાર પ્રસિદ્ધ સારા સત્સંગી હતા. તેઓ ભગવાન શ્રીહરિના દર્શનથી અતિ આનંદ પામ્યા અને તુર્ત જ ગાડાં રવાના કર્યા.

અણધારી આવેલી આ આપત્તિથી રક્ષા કરનાર ભગવાન શ્રીહરિ વિના કોઈ નથી, આવા દૃઢ નિશ્ચયવાળા દેદલભક્ત શ્રીજીમહારાજની પ્રાર્થના કરતા હતા. પ્રભાતે પ્રભુસ્તુતિનું એક પદ તેમણે રચ્યું. તે પદની ત્રણ પંક્તિઓ પૂર્ણ થઈ ત્યાં માળિયા ઠાકોર મોડજી દરબારે મોકલેલ ગાડાં આવી પહોંચ્યા. તેથી દેદલભક્તએ ચોથી કડીમાં તે ભાવ લાવી નીચેનું પદ પૂર્ણ કર્યું.
‘મદદ કરોને મહારાજ, હણે અસાજી મદદ કરોને મહારાજ;

ગોપીનાથ ! મદદ કરો રે મહારાજ...ટેકો
કંઠી અસાજી બાંધી તો કારણ, રૂઠો સ્વાજી રાજ...ગોપીનાથ૦૧
અધમઉદારણ પતિતપાવન, બાંચ ગ્રહેજી લાજ...ગોપીનાથ૦૨
પારસ પરસે લોહ રીચે તો, લોહજી વેદી લાજ...ગોપીનાથ૦૩
દેદલચે દુઃખ દૂર કર્યો તે, મોડ રીજીયો મહારાજ...ગોપીનાથ૦૪’

પોતાનો સરસામાન ગાડાંમાં ભરી દેદલભક્ત માળિયે ગયા. ત્યાં મોડજી બાપુએ વાર્ષિક રૂપિયા ૫૦૦ રોકડા, પાંચ કળશી અનાજ અને ઘોડા, ગાય વગેરે જાનવરો માટે જોઈએ તેટલું ઘાસ એ પ્રમાણે વર્ષાસન તથા રહેવા માટે મકાન આપી રાજકવિને માળિયામાં પોતાની પાસે સ્થાપી રાખ્યા. આ પ્રમાણે ભગવાન શ્રી

સ્વામિનારાયણના પ્રબળ પ્રતાપનો પરચો નજરે જોઈ સાંભળીને માળિયા તથા મોરબીના લોકો ઘણું જ આશ્ચર્ય પામ્યા હતા.

ઉપરોક્ત પ્રસંગ પછી એક માસે ભગવાન શ્રીહરિએ રવાજ ઠાકોરને દર્શન દઈ ઉપદેશ આપી કંઈક અલૌકિક ચમત્કારથી અજ્ઞાન દૂર કર્યું. તેથી માળિયાથી કવિ દેદલભક્તને પાછા બોલાવીને સારું એવું ઈનામ આપી, વર્ષાસન બમણું કરી આપી ખાસ આગ્રહથી પોતા પાસે રાખ્યા. આ હકીકતના દુહા અન્ય કવિઓએ પણ લખ્યા છે :

‘ગામદામથી નહ ગળ્યો, દેદલ તોળો દલ;

કંઠી કારણ કોપિયો, રાજ વે રવમલ...૦૧
હરિકારણ હદ્યાર હુવો, કંઠી તોડન કાજ;

સુપને સહજાનંદ કહે, ભૂત ગ્રહી લે ભજ...૦૨
પ્રભાતે કવિ પ્રેમથી, દેદલ ભક્ત દહીવાણ;

સમયો સહજાનંદ શરણ, ભૂપ મોડ કુલભાણ...૦૩
સહજાનંદની સોનથી, રીજીયો ફિર રવમાલ;

દેદલ ભક્તને ધન દઈ, પાસ રાખ્યો પ્રતિપાળ...૦૪’

અનન્ય નિષ્ઠાવાન એકાંતિક ભક્ત ચારણપુત્રની દંઢતાથી શ્રીજીમહારાજે તેમની તત્કાળ સહાય કરી, ટેક આભાદ રાખી હતી. ધન્ય છે ભક્ત કવિને તેમજ ધન્ય છે ધર્મનો પક્ષ રાખનાર રાજવી મોડજી દરબારને અને ધન્ય છે રવાજ ઠાકોરને કે, કવિની કસોટી કરી પાછા યોગ્ય સત્કાર કરી પોતાની પાસે રાખ્યા.

સાગરમાં સહાય

‘એક રૂડું રાજુલું છે ગામ, તિયાં સોની ભક્ત નાગ નામ;
ખરો વિશવાસી જન જાણો, સાચો ભક્ત પ્રભુનો પ્રમાણો.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૮/૫)

સૌરાષ્ટ્રમાં અમરેલી પાસે રાજુલા ગામ આવેલું છે. આ ગામમાં નાગદાનભાઈ સોની સારા સત્સંગી રહેતા હતા. એકવખત શ્રીજીમહારાજ દાદાખાચરની જાન લઈ ભટ્ટવદર જતા રસ્તામાં રાજુલા પધાર્યા હતા. ત્યારે નાગદાનભાઈના દીકરાના દીકરા રામ સોની ભગવાન શ્રીહરિના દર્શન કરવા આવ્યા એટલે શ્રીજીમહારાજે તેને પૂછ્યું : “તમારા દાદા ક્યાં ગયા છે?”

‘તેને પૂછે છે ધર્મદુલારો, કહો ક્યાં ગયા દાદો તમારો;
બોલ્યા રામ સોની જોડી હાથ, ગયા છે તે તો મુંબઈ નાથ.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૮/૪૧/૪)

રામ સોની કહે : “હે મહારાજ ! તે તો ધંધાર્થી મુંબઈ ગયા છે.” ત્યારે શ્રીજીમહારાજ કહે : “રામ સોની ! સાંભળો, તમારા દાદા ઉપર મોટી ઘાત પડી છે. તે દરિયામાં પડી ગયા છે. દરિયાઈ માર્ગે મુંબઈ જવા એક નાવમાં બેઠા. વચ્ચે પવનના વાવાઝોડાથી નાવ ડોલવા લાગ્યું. નાગદાનભાઈ જરા નીચા નમી જુએ છે ત્યાં તો નાવ વધુ નમ્યું તેથી તેઓ ઉથલીને નાવમાંથી દરિયામાં પડી ગયા.

પરંતુ અમે તેમની રક્ષા કરી છે. અને અમોએ તેમને સ્વપ્નમાં દર્શન આપીને કહ્યું છે કે રાજુલા ન જતાં પણ હું ભટ્ટવદર દાદાખાચરની જાન લઈને જાઉં છું. ત્યાં તમો આવજો તો ભેળા થઈશું. માટે અમારા દર્શન કરવા નાગદાનભાઈ ભટ્ટવદર આવશે. તમે કોઈ ચિંતા નહિ કરતા.”

પછી નાગદાનભાઈએ ભટ્ટવદરમાં આવી ભગવાન શ્રીહરિને દંડવત્ પ્રણામ કરી દર્શન કર્યા. શ્રીજીમહારાજે અજાણ્યા થઈ તેમને પૂછ્યું : “ભક્તરાજ ! તમો અહીં ક્યાંથી ?” ત્યારે નાગદાનભાઈ કહે :

‘નાગદાન બોલ્યા જોડી હાથ, આપ અંતરજામી છો નાથ;
અજાણ્યું નથી આપનું કાંઈ, તોય વાત કહું છું હું આંહી.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૮/૪૧/૫૧)

“હે મહારાજ ! આપ તો અંતર્યામી છો, આપનાથી કાંઈ અજાણ્યું નથી, છતાં પણ અહીં કેવી રીતે આવ્યો તે કહું છું. હું નાવમાં બેસીને મુંબઈ જતો હતો. માર્ગમાં નાવને કાંઠે જઈને નીચું જોયું એટલે હું તરત દરિયામાં પડી ગયો. બે ગાઉ નાવ દૂર નીકળી ગયું. ખારવા મને ઓળખતા હતા તેથી તેમણે મને નાવમાં ન જોયો એટલે નાવ પાછું વાળ્યું. મારી પાસે નાવ આવ્યું ત્યારે કેડ સુધી પાણી હોય અને તેમાં કોઈ માણસ ઊભો રહે એવી રીતે મને જોયો. પછી તરત હાથ ઝાલીને નાવમાં બેસારી દીધો. મને તો તરતા પણ નથી આવડતું. આપે જ મને ઝાલી રાખ્યો હતો, નહિ તો જરૂર મારું મૃત્યુ હતું.” આવું સાંભળી શ્રીજીમહારાજ મંદ મંદ હસવા લાગ્યા.

વળી, નાગદાનભાઈ કહે :

‘પછી ખેવટ પૂછે છે મળી, કેમ રહ્યું તન તારું વળી.’
કહે ભક્ત કરી મારી સાથ, સ્વામી સહજાનંદે જળ માંચ.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૮/૧૪-૧૫)

“મને તે નાવના ખારવા પૂછવા લાગ્યા કે તમારું શરીર કેવી રીતે રહ્યું. આવી રીતે દરિયામાં કોઈ જીવે જ નહિ. ત્યારે મેં તેમને કહ્યું કે, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે મારી રક્ષા કરી છે. તેથી નાવિકોએ પણ આપના દર્શનની ઈચ્છા દર્શાવી. પછી અમો બધા મુંબઈ ગયા. ત્યાં મને સ્વપ્નમાં આપના દર્શન થયા અને ભટ્ટવદર દર્શન કરવા આવવા જણાવ્યું. તેથી હું જ્યારે પાછો નાવમાં બેસવા ગયો ત્યારે એ જ નાવિકનું નાવ મળ્યું. મેં ખારવાને ભગવાન શ્રીહરિ ભટ્ટવદર પધારે છે તે સ્વપ્નની વાત કરી એટલે તેઓ પણ આનંદ પામ્યા. અને અહીં આપના દર્શન કરવા આવ્યા છીએ.” પછી શ્રીજીમહારાજે ભગુજીને કહ્યું : “ભગુજી ! અમારો સોનેરી રેંટો લાવો.” ભગવાન શ્રીહરિએ પ્રસાદીનો રેંટો નાવિકોને બંધાવ્યો. આવી મહાન કૃપાપૂર્વક પ્રસાદી મળતાં આ નાવિકો ભાવવિભોર થઈ ગયા. તે નાવિકો પણ વર્તમાન ધારણ કરીને ભગવાન શ્રીહરિના આશ્રિત થયા.

‘થયા ખારવા તે સત્સંગી, વળી વંદા પ્રભુને ઉમંગી;
તેહ ખારવાને સુખદાની, રેંટો બંધાવિયો જરિયાની.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૮/૪૧/૬૭)

હે દયાળુ !

‘એક ભક્ત ભાવિક છે ભલો, રહે કુંડાલ્યે નામ છે કલો;
કરે કૃષિ કણભીનું કર્મ, પાળે સતસંગના જે ધર્મ.
ભજે પ્રભુ પ્રકટ પ્રમાણ, સ્વામી સહજાનંદ સુખખાણ;
આવે સંત સ્વામિના જે ઘેર, કરે સેવા તેની સારિ પેર.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૭/૫-૬)

ઉત્તર ગુજરાતમાં કડીની બાજુમાં કુંડાલ નામનું ગામ છે. તે ગામમાં એકવાર સંતો ગયેલા, તેથી કલાભાઈ પટેલ સત્સંગી થયેલા. પૂર્વના મુમુક્ષુ હોવાને કારણે ભગવાન શ્રીહરિની પાકી નિષ્ઠા થઈ ગઈ. પછી ગામના લોકો આગળ સત્સંગની વાતો કરે અને પોતે પાકા ધર્મ-નિયમો પાળે.

આ રીતનું વર્તન જોઈને તેમના સંબંધીઓએ કલા ભક્તને કહ્યું : “એલા કલા ! આ નવો ધરમ છોડી દે, નહિતર તારી સાથે સ્નાન - સૂતકનો સંબંધ નહિ રહે, સમજ્યો ?” ત્યારે કલા ભક્તે કહ્યું : “એ સત્સંગ તો મારા જીવમાં ઊંડો ઉતરી ગયો છે તે તો કોઈથી નીકળે તેમ નથી, માટે મહેનત ન કરતા.”

આ રીતે કલાભક્તનો જવાબ સાંભળી તેમના સગાઓ ખૂબ પરેશાન કરવા લાગ્યા અને અંતે તમામ જમીન લઈ લીધી તથા નાત બહાર મૂક્યા. છતાં પણ કલા ભક્તે ધર્મ-નિયમો છોડ્યા નહિ. બળજબરીથી જમીન લઈ લીધી એટલે કલાભક્તે ગામના દરબાર પાસે જઈને ફરિયાદ કરી પરંતુ તેમના સંબંધીઓએ લાંચ આપીને દરબારને પોતા તરફ કરી લીધા હતા, તેથી તેઓ બોલ્યા : “હે કલા ! ખરેખર તારી જમીન હોય તો તું લોખંડનો અગ્નિમાં તપાવેલ ગોળો ઉપાડીને તારી જમીન ઉપર ચાલ; જો તું ન બળે તો તને જમીન અપાવું.” પહેલા જૂના જમાનામાં કોઈ સમયે વિવાદમાં અલોકિક પ્રમાણ માટે એક મોટો લોખંડનો ગોળો અગ્નિમાં તપાવીને લાલચોળ ગરમ કરવામાં આવે અને પછી એ લોખંડનો ગોળો સમ ખાનારની પાસે જાહેરમાં પકડાવે અને સાચો કે ખોટો એ લોખંડનો ગોળો ખાત્રી આપે. જેના હાથ બળે નહિ તો એ સાચો. એ રીતે સમ ખાવામાં આવતા.

‘પણ લોંઠે લાંચ ભરી તિયાં, તેણે કરી રાચે ન કર્યો નિયા;
કહે કલો વાત ચિત ઘરો, મારો ધર્મન્યાય કોઈ કરો.
ત્યારે સહુએ વાત એમ ઝાલી, સાચા સમ ખાઈ લે તું ચાલી;
પછી એજ કીધો નિરધાર, સમ ખાધા ધિના નહીં પાર.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૭/૧૧-૧૨)

શ્રીજીમહારાજને પ્રાર્થના કરી કલા ભક્તે દરબારને કહ્યું : “મારી તાકાત છે કે, હું એવા સોગંદ લઈશ; અગ્નિનો ધગધગતો ગોળો હું ઉપાડીશ.” બીજે દિવસે કલાભક્તની વાડીએ દરબાર અને ગામમાંથી માણસોનું ટોળું જોવા માટે ગયું. લોખંડનો મોટો ગોળો અગ્નિમાં તપાવવામાં આવ્યો. પછી દરબારે કહ્યું :

: “ઉપાડ કલા ! જો તારી જમીન હશે તો તું નહિ બળે.”

તે સમયે કલાભક્તે શ્રીજીમહારાજને યાદ કરીને પ્રાર્થના કરી :

‘કર્યો તપાવી લોહગોળો લાલ, કહે સાચો હો તો લઈ ચાલ્ય;
જોઈ કલો કરે છે વિચાર, પ્રભુ કેમ ઉતારશો પાર.
મારે એક આધાર તમારો, વાલા આ સમે રખે વિસારો;
એમ કહેતાં આવ્યાં ભગવાન, દિધાં દાસને દર્શન દાન.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૭/૧૪-૧૫)

“હે હરિ ! મારી લાજ રાખજો. આ કસોટીમાંથી મને કઈ રીતે પાર ઉતારશો ! મારે તમો એક આધાર છો.” તુરંત દિવ્યરૂપે ભગવાન શ્રીહરિએ દર્શન દીધાં. તેથી કલા ભક્ત રાજ રાજ થઈ ગયા. ભગવાન શ્રીહરિએ કલાભક્તને કહ્યું : “ભક્તરાજ ! ઉપાડ ગોળો, તને કંઈ પણ નહિ થાય. બીક તજીને ગોળો ઉપાડી લે, ગભરાય છે શા માટે ? જરાપણ ડરીશ નહિ.”

‘આવી બોલ્યા એમ અવિનાશ, કહે રહે નિર્ભય તું દાસ;
બીક તજી ગોળો લે બે હાથ, નહિ દાગ્ય કહે એમ નાથ.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૭/૧૬)

પછી કલાભક્તે ‘સ્વામિનારાયણ.... સ્વામિનારાયણ...’ એમ ભજન કરતાં કરતાં એકદમ ગરમાગરમ ગોળાને બે હાથે પકડીને પોતાની જેટલી જમીન હતી તેટલામાં ફર્ચા. પરંતુ લગારેક પણ બપ્પ્યા નહિ. તે જોઈને સૌ આશ્ચર્ય પામી ગયા...! પછી દરબારે પણ લખાણ કરી આપ્યું કે, કલાભક્ત સાચા છે અને આ જમીન એની છે.

‘પછી કલે ગોળો કર ઝાલી, લીધી પૃથવી પોતાની ચાલી;
સહુ કહે સુજ્યો સતસંગી, કાળું મોં લઈ ગયા કુસંગી.’

(ભક્તચિંતામણી : ૧૩૭/૧૭)

આખા ગામના માણસો વાતો કરવા માંડ્યા કે, “આ કલો તો સ્વામિનારાયણ ભગવાનનો પાકો ભક્ત છે એની રક્ષા એના ભગવાને કરી. એના હાથનું એક રૂવાડું પણ દાઝ્યું નહિ.” આખા ગામમાં ભગવાન શ્રીહરિ અને કલાભક્તનો જયજયકાર થવા લાગ્યો. ભગવાન કેવા ભક્તવત્સલ છે ! દયાળુ છે ! એ વાત તો બરાબર છે, પરંતુ ભગવાન પોતાના ભક્તની કસોટી પણ કરે છે અને સાથે તેઓ જ રક્ષા પણ કરે છે.

દયાળુની દયા

એકવખત વ્રજાનંદ સ્વામી, રાઘવાનંદ સ્વામી આદિ બાર સંતોનું મંડળ દિવબંદર પાસે આવેલ ઘોઘલા ગામને ગોંદરે વૃક્ષો નીચે ઉતર્યું હતું. ભગવાન શ્રીહરિની ઈચ્છાથી ભિક્ષામાં કાચું-પાકું જે કંઈ મળે તેનાથી આનંદપૂર્વક નિર્વાહ કરતા. એવા નિઃસ્વાદી, નિર્માની ને નિર્વ્યસની સાધુઓના દર્શન સમાગમથી ગામના લોકો બહુજ શાંતિ અનુભવતા હતા. સાધુઓના પરિચયમાં આવનાર લોકો વાતો કરવા લાગ્યા કે, ગામમાં બે-ચાર બાવાઓ આવ્યા હોય

તો ગાંજો લાવ, તમાકુ લાવ, કાલી રોટી ઔર ધોલી દાલ ચાહિયે. એમ બોલી ગામમાં અશાંતિ કરી મૂકે. લોકો ન આપે તો કેંક ઢોંગ ને ત્રાંગા કરે અને શબ્દો બોલી ધમાલ મચાવી મૂકે. ત્યારે આ સ્વામિનારાયણના સંતો કેટલા શાંત ને સંતોષી છે ! ભિક્ષામાં જે કાચું-પાકું મળે છે તે એકવખત જમી આખો દહાડો **ધ્યાન-ભજન** કરે છે. લોકોના હૃદય ઉપર એમના **ઉપદેશની** કેટલી સુંદર છાપ પડે છે ! આવા સત્પુરુષના સમાગમથી જરૂર આપણો મોક્ષ થાય.

સાંજના પાંચ વાગ્યાના સુમારે સઘળા સંતો રોજના કમ પ્રમાણે **સ્નાન** કરી ભગવાન શ્રીહરિની **માનસી પૂજા** કરતા હતા. પ્રભુ-પ્રેમમાં **તલ્લીન** થયેલા આ સંતોમાંથી કોઈ અતિ ભાવથી શ્રીજીમહારાજની કેસર-કસ્તુરીયુક્ત ચંદન ચર્ચતા હતા, તો કોઈ મોગરો, ડોલર, ગુલાબ વગેરે પુષ્પોના હાર ધરાવી મૂર્તિનું સુખ અંતરમાં લેતા હતા. કોઈ ઉત્તમ પ્રકારનું અત્તર મૂર્તિને ચર્ચી દર્શનનો આનંદ અનુભવતા હતા, તો કોઈ દ્રાક્ષ, દાડમ, કેરી આદિ સ્વાદિષ્ટ મેવા મહાપ્રભુને પ્રેમથી ધરાવી પ્રત્યક્ષની પેઠે જ **આનંદ** માણતા હતા. આ રીતે સૌ સંતો હૃદયની વિશુદ્ધ ભાવનાથી પોતપોતાની રુચિ પ્રમાણે પ્રભુભક્તિનો **અલૌકિક આનંદ** ધ્યાનાવસ્થામાં માણી રહ્યા હતા. તે વખતે **લક્ષ્મીચંદ** નામના એક **વણિક** ત્યાંથી નીકળ્યા, તેમને ઉત્તમ પ્રકારના અત્તર, ચંદન અને વિવિધ પુષ્પોની સુંદર સુગંધ આવી તેથી તે આમ-તેમ જોઈ વિચાર કરવા લાગ્યા કે, આવી **ઉત્તમ સુગંધ** ક્યાંથી આવતી હશે ? આ બેઠા તે તો સાધુ લોકો છે, તેની પાસે આવી ઉત્તમ વસ્તુ હોય જ નહિ. આ સાધુઓ એક સાથે આંખો મીંચી સ્થિર થઈને કેમ બેસી ગયા છે ? આમ વિચાર કરી જેમ જેમ સંતોની સમીપે આવે છે તેમ તેમ અધિક સુગંધ આવી. નજીક જતાં કેરી વગેરે ફળોની પણ શ્રેષ્ઠ સુગંધ આવી. કંઈ નહિ ખાવા છતાં, પ્રભુનું ધ્યાન કરી રહેલા આ સંતો પાસેથી જ આ બધી **આશ્ચર્યકારક** સુગંધ આવે છે, એમ ચોક્કસ થતાં તેના મનમાં ઘણું જ આશ્ચર્ય થયું.

સંતો ધ્યાનમાંથી **જાગૃત** થયા એટલે લક્ષ્મીચંદ પગે લાગી બેઠાં અને પોતાને જે સુગંધ આવી રહી હતી તે સંબંધમાં જીજ્ઞાસુ વૃત્તિથી પૂછ્યું. ત્યારે સંતોએ તેના **ઉત્તરમાં** કહ્યું : “શેઠ ! અખંડ ભગવત્ પરાયણ થયેલા નિર્મોહી ભક્તો જ્યારે પ્રભુભક્તિમાં **મસ્ત** બની, દેહના પણ ભાનને ભૂલી અત્યંત **પ્રેમાતુર** થઈ શુદ્ધ સદ્ભાવથી ભગવાનને ધ્યાનાવસ્થામાં જે જે વસ્તુઓ સંકલ્પ કરી **અર્પણ** કરે છે તે વસ્તુ તેની અતિ ઉત્કટ ભાવનાથી ભગવાન **પ્રત્યક્ષની માફક** સ્વીકારે છે, કે જેનો **અનુભવ** કોઈ વખતે આપ જેવા મુમુક્ષુને થાય છે. અત્યારે પૃથ્વી ઉપર ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ અનંત જીવોના કલાયણ કરવા કૃપા કરીને પધાર્યા છે. તેઓની દયાથી આવા ઘણા **ચમત્કારો** જણાય છે, જેથી દૈવી જીવો સન્માર્ગે ચાલી **પ્રભુભક્તિ** કરે છે. મનુષ્યની આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ જ્યાં સુધી ન થઈ શકી હોય ત્યાં સુધી તે બીજી કોઈપણ બાબતમાં ઉન્નતિને શિખરે પહોંચ્યો હોય, હું પૂર્ણ **સુખી** છું એમ

અનુભવ થતો હોય, છતાં પણ જીવનમાં અનેકવાર નિરાશા ને અશાંતિથી દિલમાં **દુઃખી** થાય છે, માટે આ લોકના એ સઘળા સંકટો અને આંતરિક કલેશોમાં પણ જ્ઞાનથી સુખી રહી શાશ્વત શાંતિ મેળવવા દરેક માણસે સત્પુરુષના સમાગમ અને સત્સાચીઓનું શ્રવણ હંમેશા કરવું જોઈએ.” આ રીતે સંતોની વાતો સાંભળી પેલા વણિકના મનમાં ઘણી **સદ્ભાવના** જાગ્રત થઈ અને તેનું હૃદય સત્સંગથી રંગાઈ ગયું.

દેશમાં અત્યારે કેટલીક **તકલીફ** છે માટે પરદેશમાં જઈએ તો કંઈ સારી કમાણી કરી પાંચ પૈસા મેળવી શકાય. આવો વિચાર થતાં તે લક્ષ્મીચંદ વણિકે જવાની તૈયારી કરી. વહાણમાં બેસવા જતી વેળાએ તેના મનમાં થયું કે, પેલા પવિત્ર સાધુઓના દર્શન કરી એમના **આશીર્વાદ** લઈ પરદેશમાં જઈએ તો આપણે **સુખી** થઈશું. આવી શુદ્ધ ભાવનાથી સંતો પાસે જઈ ધ્યાનમાં બેઠેલા સર્વ સંતોને પગે લાગીને કહ્યું : “હું આજે **પરદેશ** જાઉં છું.” એટલે મંડળના મોટેરા સંતોએ વણિકને જીવનમાં **સદા ઉપયોગી** એવો થોડો **ઉપદેશ** કરતા કહ્યું : “શેઠ ! અત્યારે વૃદ્ધ અવસ્થામાં પણ તમારું જીવન સુખપૂર્વક વીતે એ હેતુ લક્ષમાં રાખી ધન મેળવવાની આશાથી તમે પરદેશ જાઓ છો અને ત્યાં અવારનવાર અનેક મુશ્કેલીઓ વેઠી **કમાણી** કરશો. પરંતુ એ બધી કમાણી થોડાં દહાડા ટકી શકે તેવી છે, માટે મૃત્યુ પછી પણ કામ આવે ને સદા સુખ આપે એવી પણ કમાણી સાથોસાથ વિના ખર્ચે કરી શકાય તેમ છે તે જરૂર કરજો. અને ખરે વખતે તે કમાણી બહુજ કામ આવે છે. એ **સાચી કમાણી** તે **પ્રભુભક્તિ** છે. અત્યારે પૃથ્વી ઉપર સ્વામિનારાયણ ભગવાન **પ્રગટ** વિચરે છે, તેમનો આશરો કરી તમે એમની **ભક્તિ** કરશો તો આ લોક-પરલોકમાં સર્વ રીતે સુખી થશો. લો, આ માળા, હંમેશા પાંચ માળા સ્વામિનારાયણ નામની ફેરવજો. ભગવાનના ભજનથી સર્વ દુઃખની નિવૃત્તિ થાય છે માટે સર્વ ક્રિયામાં પરમાત્માને યાદ કરવા અને કોઈ વિપત્તિનો સમય આવે તે ટાણે દૈવ વિશ્વાસથી પ્રગટ પ્રભુની **પ્રાર્થના** કરવી. જેથી આવેલી આપત્તિઓ આપોઆપ દૂર થઈ જશે. શેઠ ! તમે સુખેથી પરદેશમાં જાઓ. ભગવાનને ભેળા રાખજો એટલે ભગવાન તમારું ભલું કરશે. વળી શેઠ ! વ્યવહાર સંબંધી એક **નીતિ** તમને કહીએ તેને ધ્યાનમાં લઈ **કામકાજ** કરશો તો તમને કોઈ જાતની અડચણ નહિ આવે. કોઈપણ ધંધો, કામકાજ કે નોકરી કરો તો કાળજીપૂર્વક ખંતથી કામ કરવું. પ્રમાણિકપણે સારું કામ કરનાર માણસની દરેકને **આવશ્યકતા** છે, માટે પ્રભુનો ડર રાખી ન્યાયથી જ દ્રવ્ય મેળવવું અને ધનની બહુ તૃષ્ણા ન રાખવી. ગમે તેવા અનીતિ ભર્યા કાર્યો કરવા પડે તે કરીને પણ પૈસા પેદા કરવાની ઈચ્છાથી મેળવેલું ધન સુખરૂપ હોતું નથી, માટે **નીતિ** અને **ધર્મ** એ બંનેને મુખ્ય રાખી સર્વ વ્યસનોનો ત્યાગ કરી સાદાઈથી **જીવન નિર્વાહ** કરવો.” આમ, સંતોએ આપેલો સદુપદેશ નમ્રભાવે ગ્રહણ કરી પોતાનું **અહોભાગ્ય** સમજી વણિક શેઠ વહાણમાં બેસી રવાના થયા.

પહેલાના સમયમાં આજના જેવા ઝડપી વાહનો ન હતા, તેથી વહાણમાં બેસી આફ્રિકા જતાં ઘણો સમય લાગતો. એક દિવસ સમુદ્રમાં સખત વાવાઝોડું આવ્યું, તેથી વહાણ ભયમાં મૂકાયું. અને છેવટે એમ લાગ્યું કે વહાણ સમુદ્રમાં ડૂબી જશે, એટલે ખલાસીએ બધાને કહી દીધું : “ભાઈઓ ! અમારાથી બને તેટલી બચાવવાની કોશીષ કરી પણ હવે વહાણ સામે પાર જશે કે કેમ ? એ પૂરી શંકા છે. પ્રભુ પાર ઉતારે તો ઊતરીએ તેવી સ્થિતિમાં છીએ. માટે સૌ સૌના ઈષ્ટદેવને યાદ કરો.”

ખલાસીની વાત સાંભળી બધા લોકો ભય પામી પ્રભુ સ્મરણ કરવા લાગ્યા. પેલા વણિક ભક્તને સંતોએ પાંચ માળા ફેરવવાનો નિયમ આપ્યો હતો તે હંમેશા ફેરવતા હતા. પરંતુ અચાનક આવેલ મૃત્યુના ભયથી બચવા માટે એ વણિક ભક્ત વિશ્વાસપૂર્વક તલ્લીન બની અખંડ ભજન કરવા લાગ્યા. કારણ કે દુઃખમાં પ્રભુ વધારે સાંભરે છે. એવામાં પ્રભુકૃપાથી અને સૌના સદ્ભાગ્યે વાવાઝોડું શાંત થયું અને ધીરે ધીરે સામે પાર પહોંચ્યા. કોઈ મોટા શહેરમાં એક શેઠની મોટી દુકાન ચાલતી હતી તેમાં સેંકડો માણસો કામકાજ કરતા હતા. તેમાં આ વણિક ભક્તને સ્થાન મળી ગયું એટલે નીતિથી પદ્ધતિસર કાળજીપૂર્વક કામ કરવા લાગ્યા. સર્વના સાથે સંપ રાખી જરા પણ બગાડ કર્યા વિના મમતાપૂર્વક બધું કામ ઘરનું જ હોય તેમ માની બહુ જ સંભાળ ને ચીપટપૂર્વક કામ કરવા માંડ્યું. તેની રીતભાતથી શેઠ અને નાના-મોટા બધા માણસો ખૂબ રાજી થયા. હંમેશા સરળતા રાખી ખંતથી કાર્ય કરનાર માણસને માન મોટાઈને ને કીર્તિ એ ન ઈચ્છવા છતાં તેની યોગ્યતાને લીધે મળે છે. આ રીતે તે વણિકભક્તને ધીરે ધીરે થોડા જ દહાડામાં બધી રીતે ઊંચું સ્થાન પ્રાપ્ત થયું. એકાદ વર્ષમાં તો શેઠની પેઢીના વિશ્વાસપાત્ર મુખ્ય મુનિમ તરીકે પદ મળ્યું ને શેઠ પણ તેને પૂછીને કામ કરતા. પોતાની આવી પ્રતિષ્ઠા થઈ અને દરેક જાતની અનુકૂળતા મળી તે ભગવાન શ્રીહરિના જ ભજનનું અને સંતોના આશીર્વાદનું ફળ છે એમ વણિકભક્ત બરાબર મહિમાપૂર્વક સમજતા હતા.

એકવખત વણિકભક્ત બિમાર થઈ ગયા. ખોરાક પચે નહિ, પેટમાં દુઃખાવો ને શરીરમાં અશક્તિ એકદમ વધી ગઈ, છતાં પણ દુકાને જઈ બધું કામકાજ કરે અને પોતાની બિમારી શેઠને જણાવા દીધી નહિ. જ્યારે ચાલી ન શકાય તેવી સ્થિતિ આવી ત્યારે દુકાને જઈ શક્યા નહિ. સાંજે શેઠે પૂછ્યું : “આપણા મુનિમજી કેમ દેખાતા નથી ?” ત્યારે બીજા માણસોએ કહ્યું : “એ બિમાર થઈ ગયા છે. આજ પંદર દહાડાથી બિમાર છે, છતાં કોઈને કહ્યા વગર દુકાનનું કામ જાતે કરે છે.” આ પ્રકારની વાત સાંભળી શેઠ તો તુર્ત જ દવા લઈ નોકરો સાથે બિમાર વણિકભક્તના ઘેર ગયા. “અરે ! ભલા માણસ, તમે આટલા દિવસથી બિમાર છો તે વાત પણ ન કરી ? રોગથી ઘેરાઈ ગયા ત્યાં સુધી કંઈ દવા ન કરી, એ કેટલી બધી ભૂલ કહેવાય ! લ્યો આ દવા સારામાં સારી છે, આમાં

ઊંચા પ્રકારનો દારુ મેળવવામાં આવે છે, તેથી આ દવા શરીરમાં તત્કાળ શક્તિ આપી ભૂખ લગાડશે. માટે તમે આ દવા પી જાઓ. બહુ જ ઉત્તમ દવા છે.” આ રીતે શેઠે ખૂબ પ્રશંસા કરી દવા પીવાનો અતિ આગ્રહ કર્યો. પરંતુ ધર્મનિષ્ઠ એ વણિકભક્તે શરમાયા વિના કહ્યું : “શેઠજી ! એ દવા મારાથી નહિ પીવાય.” ત્યારે શેઠે કહ્યું : “ભાઈ ! દેહના રક્ષણ માટે દવા તરીકે દારુવાળી દવા પીવામાં કાંઈ વાંધો નહિ. તમને બહુ શંકા રહેતી હોય તો શરીરે ઠીક થયા પછી દોષ નિવારણ માટે પ્રાયશ્ચિત્ત કરી નાખજો, પણ અત્યારે તો તમે આ દવા મારા માનની ખાતર પણ પી જાઓ, જલ્દી આરામ થઈ જશે, આ રામભાણ દવા છે.” “સાહેબ ! રાતનો સમય છે અત્યારે દવા પીવી પણ ઠીક નહિ પડે. સવારે વિચાર કરીશું.” વણિકભક્તની આ પ્રકારની રુચિ જાણી, ‘સવારે વેઘને લઈને હું આવીશ’ એમ કહી શેઠ ઘેર ગયા.

બિમારીથી ઘેરાઈ ગયેલા ને ખાટલામાં સૂતેલા વણિકભક્ત વિચાર કરે છે કે, “આપણાથી એવી ભ્રષ્ટ દવા ગમે તેટલી ફાયદો કરતી હોય તો પણ પીવાય નહિ. દેહ અત્યારે પડી જાય તો ભલે પણ દવા પીવી નથી. ધર્મનો ત્યાગ કરી જીવવું એથી મરવું એ શ્રેષ્ઠ છે. અહોહો ! પ્રભુની માયા વિચિત્ર છે. ક્યાં કુટુંબ-પરિવાર ને ક્યાં હું ? આ દેહનો નિરધાર નહિ. હવે તો ભેળાં થઈ શકાય તેમ જણાતું નથી. અરે ! એ બિચારાનું શું થશે ? પૈસા મોકલી આપ્યા હોત તો મારી કમાણી લેખે લાગી જાત, અરે એ લોકોની જિંદગી સુખમાં વીતત. હવે તો ભગવાન દયા કરે તો આ મુશ્કેલીમાંથી પસાર થઈ શકાય તેમ છે. હું જ્યારે ઘોઘલાથી આંહી આવ્યો ત્યારે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સંતોના દર્શન કરી તેમણે આપેલ નિયમ સ્વીકારીને આવ્યો છું ને અત્યાર સુધી સર્વ રીતે અનુકૂળતા મળી, તે પણ તેમની દયાથી જ થયું છે ને હવે પણ એ દયાળુ ભગવાન શ્રીહરિની દયા થશે તો જ ઘેર પહોંચીશ. સંકટના સમયમાં શુદ્ધ મનથી પ્રભુ પ્રાર્થના કરવાથી સઘળાં સંકટો દૂર થશે. હે સંકટહારા ! હે દયાળુ ! હે દયાનિધિ ! મારી રક્ષા કરજો !” આવી રીતે પૂર્ણ વિશ્વાસ અને શ્રદ્ધાથી આર્તહૃદયથી અત્યંત ભાવપૂર્વક વણિકભક્ત પ્રાર્થના કરવા લાગ્યા.

નિર્દોષ, વિશ્વાસુ અને શ્રદ્ધાળુ ભક્તોની હરવખત ભગવાન રક્ષા કરે છે. પરંતુ ભક્તની ભાવનામાં જેટલી અધિક પ્રબળતા એટલા જ વેળાસર એ પ્રભુ દર્શન દઈ દુઃખ દૂર કરે છે. વણિકભક્ત રોમાંચિત ગાત્ર ને ગદ્ગદ કંઠે એકધારી પ્રાર્થના ને સ્મરણ કરતા હતા. એવામાં બહારથી કોઈ બોલાવતું હોય તેવો અવાજ આવ્યો અને સાંકળ ખખડાવી. વણિકભક્તને ભય લાગ્યો કે, શેઠ વેઘને લઈ દવા પાવા આવ્યા હશે, એટલે બારણું ઉઘાડવામાં જરા વિલંબ કર્યો ત્યાં તો શ્રીગુમહારાજ ઓરડાની અંદર પધાર્યા ને ચોતરફ શીતળ શાંત તેજ છવાઈ ગયું !! વણિકભક્ત બે હાથ જોડી નમસ્કાર કરી પૂછે છે કે, “આપ કોણ છો ?” ત્યારે ભગવાન શ્રીહરિ કહે : “તમે જેનું ભજન કરો છો તે જ અમે સ્વામિનારાયણ

છીએ. તમારા શુદ્ધ પ્રેમથી તમને દર્શન દીધાં છે, આ દેહ એ દુઃખરૂપ છે એટલે એમાં દુઃખ આવે ત્યારે દીરજ રાખી પોતાના ઈષ્ટદેવનું સ્મરણ કરવું પણ કોઈ રીતે મૂંઝવું નહિ.” આટલું કહી મીઠું અને તુલસીના પાન તે ભક્તના હાથમાં આપી કહ્યું : “આ ખાઈ જાઓ એટલે સારું થઈ જશે. કંઈ ચિંતા કરશો નહિ. દેશમાં આવો ત્યારે ગઢડા અમારા દર્શન કરવા આવજો.” આટલું કહીને શ્રીજીમહારાજ અદૃશ્ય થઈ ગયા.

ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના દર્શનથી વણિકભક્તના મનમાં શાંતિ થઈ ગઈ અને શ્રીજીમહારાજે આપેલ મીઠું અને તુલસીના પાન ચાવી જવાથી સવારે બહુજ સુંદર રીતે પેટ સાફ થઈ ગયું ! તેથી શરીરમાં એટલી સ્ફૂર્તિ આવી ગઈ કે, જાણે કંઈ બિમારી હતી જ નહિ. મહાન આનંદ પામી આશ્ચર્યથી ચકિત બની વણિકભક્ત વિચાર કરે છે કે, “ભગવાન કેટલા દયાળુ છે ! જો અત્યારે મારી રક્ષા ન કરી હોત તો મારા પૈસા અહીં જ રહી જાત અને સ્ત્રી-પુત્રાદિક સંબંધીઓ રખડી પડત અને બધાં હેરાન થઈ જાત. પરંતુ એ મહાપ્રભુની દયા થઈ તો એક ઘડીમાં સઘળું સંકટ નાશ પામી ગયું.” ફક્ત સંતોના વચન ઉપર વિશ્વાસ કરવાથી પ્રભુના પ્રત્યક્ષ દર્શન થયા અને અંતરમાં સર્વ રીતે શાંતિ, સુખ, સંતોષ અને આનંદ થઈ ગયા. આવી રીતે ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાના શરણે આવેલા એક જીવની રક્ષા કરી, કેટલી બધી એ દયાળુની દયા છે.

ભક્ત તાપહારી ભગવાન

જૂનાગઢમાં એક ગોકળ નામનો ભાટ જાતિનો છોકરો સત્સંગી થયો. તેને કારણે તેની મા બહુ ગુસ્સે થઈને ગોકળને સત્સંગ છોડાવવા માટે અનેક ઉપાયો કર્યા. અનેક રીતે સમજાવ્યો તો પણ ગોકળે કંઠી કાઢી નહિ તેમજ પૂજા કરવાનું પણ બંધ ન કર્યું.

પછી તેમની મા ગુંસાઈજી પાસે ગઈ અને વાત કરી : “મારો દીકરો આપણો વૈષ્ણવ સંપ્રદાય છોડીને સ્વામિનારાયણનો થયો છે, માટે ગમે તેમ કરી તેમની કંઠી તોડાવો.” ડોશીની વાત સાંભળી તુરંત ગુંસાઈજીએ માણસ મોકલી ગોકળભક્તને બોલાવ્યા, તેથી તેઓ આવ્યા. ગુંસાઈજી ક્રોધ કરીને બોલ્યા : “એય ગોકળીયા ! કંઠી તોડી નાખ નહિતર હવેલીમાં પૂરી દઈશ અને ખાવા-પીવા નહિ આપું. સમજ્યો ?”

ત્યારે ગોકળભક્તે જવાબ આપ્યો : “ગુંસાઈજી ! કંઠી તો માથા સાટે છે, સમજ્યા ? મેં નિયમ લીધો છે કે, દેહમાં પ્રાણ રહે ત્યાં સુધી સત્સંગ નહિ છોડું. હવે તમારે કરવું હોય તે કરી લ્યો, પરંતુ કંઠી નહિ કાઢું.”

નાની ઉંમરના ગોકળભક્તની શૂરવીરતાભરી વાણી સાંભળી ગુંસાઈજી લાલ-પીળાં થઈ ગયાં. તુરંત ગોકળભક્તને

પકડીને એક ઓરડામાં પૂરી દીધાં. નિર્દય એવા ગુંસાઈજીએ ગોકળભક્તને અન્ન-જળ કંઈ પણ આપ્યું નહિ, તેથી તેમને પાંચ દિવસના અન્ન-જળ વિના ઉપવાસ થયા.

આ બાજુ મંદિરમાં ગોકળભક્ત દર્શને આવતા બંધ થઈ ગયા તેથી સંતોએ હરિભક્તોને કારણ પૂછ્યું. એટલે હરિભક્તોએ તેના ઘેર જઈને તપાસ કરી ત્યાં તો પાડોશીએ કહ્યું : “તમારા ગોકળભક્તને તો ગુંસાઈજીએ હવેલીમાં પૂરી દીધા છે.” તુરંત હરિભક્તોએ નવાબ પાસે જઈ સર્વે વાત કરી. તેથી સિપાઈઓ મોકલીને ગોકળભક્તને છોડાવ્યા.

પાંચ દિવસના ભૂખ્યા ગોકળભક્ત ઘેર ગયા. ત્યાં તો ડાકણ જેવી માએ રોટલા ઉપર ડુંગળી ચોપડીને શાકમાં લસણ નાખીને ગોકળભક્તને જમવા આપ્યું. લસણ-ડુંગળી જોઈને ગોકળભક્ત ભીભા થઈ ગયા અને અશક્તિને કારણે સૂઈ ગયા. આ રીતે દરરોજ જમવા બોલાવે અને લસણ નાખીને કહે : “જ્યાં સુધી સ્વામિનારાયણની કંઠી નહિ તોડે ત્યાં સુધી લસણ-ડુંગળી નાખવાની છું.” ત્યારે ગોકળભક્તે કહ્યું : “ભૂખ્યો મરી જઈશ પરંતુ કંઠી નહિ તોડું.”

આમ કરતાં કરતાં પંદર દિવસના ઉપવાસ થયા, છતાં પણ ગોકળભક્તની ધીરજ ડગી નહિ. આવી દંટ ટેક જોઈને ભક્તવત્સલ ભગવાન શ્રીહરિ રાત્રિએ આવ્યા અને પલંગ ઉપર સૂતેલી ગોકળભક્તની માને નીચે પછાડી સોટીએ સોટીએ ખૂબ મારી. ત્યાં ગોકળભક્ત જાગી ગયા તેથી શ્રીજીમહારાજને દંડવત્ કરવા લાગ્યા. પછી ભગવાન શ્રીહરિએ દિવ્ય ભોજનથી પોતાના હાથે ગોકળભક્તને જમાડ્યા. આવો ચમત્કાર જોઈ ડોશીએ માફી માગી અને ગોકળભક્તને પરેશાન કરતી બંધ થઈ ગઈ.

દુઃખમાં સાથી શ્રી ઘનશ્યામ

સૌરાષ્ટ્રમાં પીઠવાજાન નામનું એક ગામ છે. ત્યાં એક ઉત્તમ હરિભક્ત થઈ ગયા છે. જેમનું નામ હતું ખીમા ભક્ત અને અટક હતી ડોભરીયા. એક વાર શ્રીજી આજ્ઞાથી રાઘવાનંદ સ્વામી અને રામાનુજાનંદસ્વામી સત્સંગ કરાવતાં કરાવતાં પીઠવાજાન ગામની સરહદમાં આવ્યા. ત્યાં એક સુંદર વાડી હતી. તેથી વિસામો લેવા માટે બન્ને સંતો ત્યાં બેઠા. બાજુના ખેતરમાં ખેડૂતો કામ કરતા હતા તેમાંથી એક યુવાનનું ધ્યાન સંતો તરફ ગયું તેથી તેમનું મન ખેંચાયું. જેમ ચુંબકના પહાડને જોઈને લોખંડ તે તરફ ખેંચાય-તેમ પૂર્વના મુમુક્ષુ એવા તે યુવાનનું મન સંતોને જોઈને ચલાયમાન થયું, તેથી તે યુવાને સંતો પાસે જઈને પ્રણામ કર્યા અને બેઠા.

પછી રાઘવાનંદસ્વામીએ પૂછ્યું : “ભગત !

તમારું નામ શું છે ?” ત્યારે યુવાને કહ્યું: “મારું નામ ખીમો ડોબરીયો.” ત્યારે સ્વામીએ તેમની વાણી ઉપરથી તથા આચરણ પરથી જાણી લીધું કે- “છે મુમુક્ષુ.”

પછી શ્રીહરિના ઐશ્વર્યોની વાતો કરી મહિમા સમજાવ્યો, તથા યમપુરીનાં ભયાનક દુઃખોની વાતો કરી, તેમજ અવિનાશી અક્ષરધામનાં સુખની પણ મીઠી ટકોર કરીને બોલ્યા : “હાલમાં સ્વામિનારાયણ નામ ધારણ કરી સ્વયં પરમાત્મા ગઢપુરમાં રહે છે. તેમના જે લોકો આશ્રિતો થાય છે તેઓને જન્મ-મરણ અને જમપુરીનાં દુઃખોથી છોડાવી પોતાના અક્ષરધામમાં લઈ જાય છે; માટે તે ભગવાનનો આશરો કરવો જોઈએ.” રાઘવાનંદસ્વામીની વાત સાંભળી ખીમા ડોબરીયાએ કહ્યું : “મને તેમનો આશ્રિત બનાવો, અને તેમના નિયમો આપો.”

પછી સ્વામીએ વર્તમાન ધરાવી કંઠી પહેરાવીને કહ્યું : “હે ખીમા ભગત ! દરરોજ સવારે નાહિને પૂજા કરવી, લસણ ડુંગળી વગેરે અભક્ષ્ય વસ્તુ ખાવી નહિ, દારૂ પીવો નહિ, માંસ ખાવું નહિ, ચોરી કરવી નહિ, વ્યભિચાર કરવો નહિ અને હલકી જ્ઞાતિના ઘેર જમવું નહિ તેમજ ઉચ્ચજ્ઞાતિના લોકોને જમાડવા નહિ. આ ગૃહસ્થના પંચ વર્તમાન પાળજો. તથા પાણી, દૂધ, તેલ અને ઘી કપડાથી ગાળીને વાપરજો. સત્સંગ છોડાવવામાં લોકો ઉપદ્રવ કરે તો પણ સત્સંગ છોડશો નહિ. આ રીતના તમો ધર્મ-નિયમો પાળશો તો સ્વામિનારાયણ ભગવાન ખૂબ રાજી થશે અને અંતે અક્ષરધામમાં લઈ જશે.” આટલું કહીને બન્ને સંતો બીજે ગામ ગયા. તેજીને ટકોર ! એ રીતે ખીમા ભક્તને એકજ વખતનો સત્સંગ જીવમાં ઉતરી ગયો.

પછી સાંજે ઘેર આવ્યા અને તમામ નિયમો પાળવાના શરૂ કર્યા. તે દરમિયાન પીઠવાજાળ ગામના ચોરામાં એક બાવો રહેતો હતો તેને સહુ ગુરૂ માનતા, તેથી તે કહે તેમ આખું ગામ કરતું. તેને ખબર પડી કે-ખીમો ડોબરીયો સ્વામિનારાયણનો ભક્ત થયો છે. તેથી તત્કાળ માણસોને મોકલી ખીમા ભક્તને બોલાવ્યા અને સત્સંગ છોડવાનું કહ્યું. પરંતુ ખીમા ભક્તે કહી દીધું કે, “સત્સંગના નિયમો મારા માથા સાટે છે.” આવો જવાબ સાંભળી તુરંત બાવાએ આખી નાતને બોલાવી અને ખીમા ભક્તને નાત બહાર કાઢ્યા.

છતાં પણ ભક્ત તો જરાપણ ડગ્યા નહિ અને સુખેથી ભજન કરવા લાગ્યા. તે સાંભળીને બાવો ઈર્ષાથી બળવા લાગ્યો. તેથી તે નરાધમ, ખીમા ભક્તને બોલાવીને હાથમાં ચીપિયો લઈ બોલ્યો : “બોલ ખીમલા ! કંઠી તોડવી છે કે નહિ ?” ત્યારે ખીમા ભક્તે ના કહી. તુરંત જમદૂત જેવો તે પાપી જોરજોરથી ચીપિયાનો માર મારવા લાગ્યો, તેથી ખીમા ભક્ત પણ જોરજોરથી

સ્વામિનારાયણ સ્વામિનારાયણ ભજન કરવા લાગ્યા.

પછી મારી મારીને પાપી થાક્યો, ત્યારે ફરીને બોલ્યો: “હવે સત્સંગ છોડવો છે કે નહિ ?” ત્યારે પણ ખીમા ભક્તે જવાબ આપ્યો : “મારા દેહમાં જ્યાં સુધી પ્રાણ છે ત્યાં સુધી હું એકપણ નિયમ છોડવાનો નથી.”

આવું નરપિશાય સાંભળીને તે ચઢ્યો, તેથી ખીમા ભક્તને ચત્તા સુવડાવીને પલંગનો પાયો છાતી ઉપર રાખીને ઉપર બેસીને કુદવા લાગ્યો અને કહેવા લાગ્યો : “બોલાવ તારા જીવનમુક્તાને, તને આવીને બચાવે.” એમ બોલતો જાય અને કુદતો જાય.

પખાલીના પાડાજેવા ગામગુરુનું વજન છાતીમાં લાગવાથી ખીમા ભક્તને વસમું લાગ્યું તેથી બેભાન થઈ ગયા. છતાં પણ પેલો પાપી નીચે ન ઉતર્યો. આટલું બધું દાસને દુઃખ પડતું જોઈને તુરંત શ્રીહરિ ‘બગાઈ’ (બંગાહ) બનીને આવ્યા અને બાવાના કાનમાં જઈને જોરજોરથી ચટકા ભરવા લાગ્યા. તેથી બાવો એકદમ ખાટલા નીચે ઉતરી ગયો અને બરાડા પાડવા લાગ્યો અને અંતે રીબાઈ રીબાઈ માથા પછાડીને મરી ગયો.

પછી દિવ્યસ્વરૂપે શ્રીહરિએ ખીમા ભક્તને દર્શન દીધાં અને શરીરે હાથ ફેરવ્યો, તુરંત સારું થઈ ગયું. આવો ચમત્કાર તથા ગામગુરુનું મોત જોઈને દરેકે આવી ખીમા ભક્તની માફી માગી. પછી સત્સંગી થયા અને સુખપૂર્વક શ્રીહરિનું ભજન કરવા લાગ્યા.

ભક્તનું દુઃખ ભગવાનથી સહન થતું નથી...

સૌરાષ્ટ્રમાં કુંભાજીની દેરડી પાસે કમદિયા નામનું ગામ છે. ત્યાં એકવાર શ્રીજીમહારાજ પધાર્યા હતા અને પીપળાના ઝાડ નીચે બેઠા હતા. તે સમયે કાયાભાઈ નામના મુસલમાન ત્યાંથી નીકળ્યા. આમ તો તેઓ બહુ જ કોદી અને ઝનૂની હતા તેથી ગામમાં તેમની સામે કોઈ બોલી શકતું નહિ.

તે કાયાભાઈએ શ્રીજીમહારાજને જોયા તેથી તેમનું મન

ખેંચાયું, તેથી તેઓ શ્રીહરિની સામું જોઈ જ રહ્યા.

પૂર્વના મુમુક્ષુ જાણીને શ્રીહરિએ તેઓને બોલાવ્યા: “આવો કાયાભાઈ !” એટલે તેઓ પાસે ગયા. તેથી શ્રીહરિએ જ્ઞાન-વાર્તાઓ કરી. તે સાંભળીને તેમનું હૃદય રંગાઈ ગયું ! કિંમતી મણિ ઉપર ચઢેલ રજા ઉખડી ગઈ ! હરિનાં દર્શન કરવાથી મન મોહનવરની મૂર્તિમાં મોહી ગયું, તેથી તેઓ બોલ્યા: “મને તમારો શિષ્ય બનાવો. હું તમારા ધર્મ-નિયમો પાળીશ.” પછી શ્રીજીમહારાજે સત્સંગની રીત સમજાવી અને વર્તમાન ધરાવી કંઠી પહેરાવી, ગઢપુર આવ્યા.

પછી કાયાભાઈ ઘેર ગયા ઘરને સાફસૂફ કરી, પવિત્ર કરી વ્યસનો છોડી, ફેલ છોડી, ઝઘડા છોડી અને નિર્માની થઈને ભજન કરવા લાગ્યા.

કાયાભાઈ સત્સંગી થયા એટલે તેમની જ્ઞાતિના લોકો હાંસી-મશ્કરી કરી હેરાન કરવા લાગ્યા. પરંતુ કાયાભાઈએ તો કોપ કરવાનું છોડી દીધું હતું તેથી મૌન રહીને સહન કરવા લાગ્યા.

પછી દ્વેષી મુસ્લિમો ભેગા થઈને ગામઘણી મુસલમાનને કહેવા લાગ્યા: “કાયાભાઈ સંધી આપણો ઈસ્લામ ધર્મ છોડીને હિંદુનો ધર્મ પાળે છે અને તેમના ઘેર મંદિર કરીને દરરોજ સાંજે લોકોને ભેગા કરીને સ્વામિનારાયણનું ભજન કરાવે છે. માટે એ હિંદુ ધર્મને છોડી દે એવો તાત્કાલિક અફર ઈલાજ કરો.”

આ રીતની વાત સાંભળીને તુરંત રાજાએ કાયાભાઈને બોલાવ્યા અને કહ્યું: “તું સ્વામિનારાયણનો ધર્મ છોડી દે અને આપણો ધર્મ સ્વીકાર.” ત્યારે કાયાભાઈએ કહ્યું: “હે દરબાર ! હું સ્વામિનારાયણનો ધર્મ પાળું છું ત્યારથી હું દરેક રીતે સુધરી ગયો છું અને ઘણાં લોકોને સુધારુ છું. માટે સત્સંગ તો નહિ છોડું.” ત્યારે દરબારે હુકમ કર્યો: “દરરોજ એને તડકે બેસાડી રાખો.” તુરંત સિપાઈઓએ કાયાભાઈને ઉનાળાના તાપમાં બેસાડ્યા. તેથી ભક્તતો સ્વામિનારાયણ નામનું સ્મરણ કરવા લાગ્યા. ભક્તનું દુઃખ ભગવાનથી સહન ન થયું, તેથી દરબારના પેટમાં કાળી બળતરા ઉપડી. તુરંત અનેક વેદ્યોને બોલાવ્યા, છતાં સારુ ન થયું. પછી દેરડીના વેદ્ય રૂપશીભાઈને બોલાવ્યા. તેઓ આવ્યા. તડકે બેઠેલા કાયાભાઈને તેમ બેસવાનું કારણ પૂછ્યું. હકીકતનું કારણ કહ્યું. રૂપશીભાઈ પાકા સત્સંગી હતા તેથી દરબારને વાત કરી: “તમારી અંદર કોઈ રોગ નથી, પરંતુ ખુદના ભક્તનો અપરાધ થયો છે માટે પેટમાં બળે છે.” તુરંત કાયાભાઈને બોલાવી ભજન કરવાની છૂટી આપી. ત્યાંતો તુરંત સારુ થઈ ગયું !!

હે હરિજી !

ઉત્તર ગુજરાતમાં પ્રાંતિજ નામનું ગામ છે. તે ગામમાં કબીર પંથના લોકો ઘણા હતા. તેમાં કાનજી કંસારા કબીરના ભક્ત હતા. તે કાનજી કંસારા, સંતોનો સમાગમ કરવાથી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના અનુયાયી બની ગયા.

તે ખબર કબીરના ભક્તોને મળ્યાં, તેથી દરેક લોકો કાનજી ભગતને ઘેર આવીને કહેવા લાગ્યા: “અરે કાના ! તોડી નાખ કંઠી અને છોડી દે તેઓના નિયમો, નહિતર પસ્તાવું પડશે. એ સ્વામિનારાયણ કાંઈ ભગવાન નથી તે તેમનો ભગત થઈને ટીલાં-ટપકા કરવા મંડી પડ્યો છે ? એ જાદુગર છે જાદુગર, સમજ્યો ? માટે અમારુ માન અને આપણા ધર્મમાં આવતો રહે.” ત્યારે કાનજી ભગતે જવાબ આપ્યો: “સ્વામિનારાયણ તો સાક્ષાત્ પુરુષોત્તમ નારાયણ છે અને હજારો લોકોને સમાધિઓ કરાવીને પોતાનું અક્ષરધામ બતાવે છે તેથી તેજ સાચો ધર્મ છે. માટે હું કંઠી કાઢવાનો નથી અને તેમના નિયમો પણ છોડવાનો નથી.” કાનજી ભગતનું આવું કહેવું સાંભળી કબીરીયાઓએ સત્સંગ છોડાવવા માટે અનેક પ્રયત્નો કર્યા, તેમજ કાનજી ભગતને ખૂબ પરેશાન કર્યા, તોપણ કાનજી ભગતે સત્સંગના નિયમો છોડ્યા નહિ. પછી અંતે તમામ કુસંગીઓ અને કબીરના ભક્તો ભેગા મળીને એક લોખંડનો ગોળો લઈ કાનજી ભગતને કહ્યું: “તારા સ્વામિનારાયણ, ભગવાન હોય તો ઉપાડ આ ગોળાને ? તે ભગવાન હશે તો તને બળવા નહિ દે. તને બળવા નહિ દે તો અમો તેમને ભગવાન માનીશું.”

તુરંત કાનજી ભગતે શ્રીજીમહારાજને યાદ કર્યા અને પ્રાર્થના કરી: “હે હરિજી ! આજે સાચા-ખોટાનાં પારખાં થવાનાં છે, માટે લાજ રાખજો.” એમ બોલીને ધગધગતા લોખંડના ગોળાને બન્ને હાથથી ઉપાડ્યો, ત્યાંતો આશ્ચર્ય થયું ! કાનજી ભગત બળ્યા જ નહિ !! શ્રીહરિએ દિવ્યરૂપે આવી રક્ષા કરી. પછી જોવા એકઠા થયેલ લોકોને કાનજી ભગત કહેવા લાગ્યા: - ‘કહે પાપિયો પયો આ જુવો, થાઓ સત્સંગી જન્મ કાં ખુવો; આજે દામ્ન્યા નહિ હાથ રતિ, સ્વામિ સાચા છે માનો કુમતિ.’ (ભક્તચિંતામણી : ૧૪૦/૨૦)

આ રીતે ભગવાન શ્રીહરિ પોતાના ભક્તોની સહાય કરે જ છે. માટે પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય શ્રી વિહારીલાલજી મહારાજશ્રી શ્રીહરિલીલામૃત ગ્રંથમાં કહે છે :

‘પ્રભુ નિજજનને હમેશ પાળે, નિજજન ટેક ધરેલી તે ન ટાળે; દિલ અતિહરિનું દિસે દયાળુ, જનદુઃખ દેખિ જણાય તે દુઃખાળું.’

(શ્રીહરિલીલામૃત : ૭/૩૪/૭૮)

સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા

સ્વામી ધનશ્યામદાસજી તથા શા. સ્વામી સર્વમંગલદાસજી તથા સાધુ ધર્મવલ્લભદાસજી

કેશોદ

જૂનાગઢ પ્રદેશના કેશોદ શહેરને આંગણે શ્રી સ્વા. મંદિર દ્વારા તૈયાર થયેલ નૂતન સત્સંગ હોલનું ઉદ્ઘાટન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. (તા. ૨૮-૮-૨૦૧૩)

વેરાવળ (સોમનાથ)

જૂનાગઢ પ્રદેશના વેરાવળ શહેરને આંગણે શ્રી સ્વા. મંદિર આયોજીત હિંડોળા મહોત્સવનું ઉદ્ઘાટન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. (તા. ૨૮-૮-૨૦૧૩)

સાવરકુંડલા

ગઢપુર પ્રદેશના સાવરકુંડલા શહેરને આગામી જૂનાગઢ મહામંત્ર મહોત્સવના ઉપલક્ષ્યમાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૩-૯-૧૩)

અમરેલી

જૂનાગઢ પ્રદેશના અમરેલી શહેરને આંગણે આગામી જૂનાગઢ મહામંત્ર મહોત્સવના ઉપલક્ષ્યમાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૩-૯-૧૩)

ચિંતન

ઓગસ્ટ
૨૦૧૩

૨૩

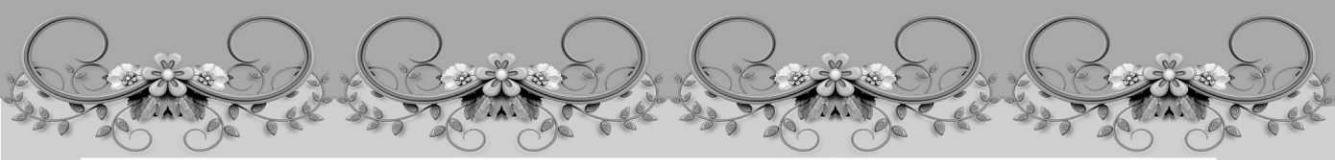
જૂનાગઢધામને આંગણે ભગવાન શ્રીહરિ સ્થાપિત શ્રી રાધારમણ દેવના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી આયોજીત 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ૭૩૦ કરોડ મહામંત્ર મહોત્સવ' ઉપલક્ષ્યમાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના સાંનિધ્યમાં જૂનાગઢ સભામંડપમાં યોજાયેલ 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૪-૮-૧૩)

રાજકોટ શહેરને આંગણે આગામી જૂનાગઢ મહામંત્ર મહોત્સવના ઉપલક્ષ્યમાં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ 'આમંત્રણ સત્સંગ સભા' (તા. ૪-૮-૧૩)

સરદારને આંગણે પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી પૂ. સ્વામીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે વિના મૂલ્યે રહીને વિદ્યાભ્યાસ કરતા કોલેજિયન વિદ્યાર્થીઓને પ.ભ. શ્રી વિશ્રામ જાદવા વરસાણી (ભારાસર) દ્વારા નોટબુક અને સ્કુલબેગનું વિતરણ કરતા પૂ. સ્વામી તથા સંતો.

સુરત

સુરત શહેરના કતારગામ અને વરાછાને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદ યોજાયેલ 'દિવ્ય સત્સંગ સભા'માં કથાવાર્તાનો લાભ આપતા પૂ. સ્વામી (તા. ૩૦-૮-૧૩)

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ ॥

પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર આયોજીત સૌપ્રથમવાર સરદારધામ તથા મહુવાને આંગણે

જન્માષ્ટમી હિંડોળા મહોત્સવ

પ્રયોજક :- પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: તારીખ ::

પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

૨૪ થી ૨

સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૩ સુધી

પ.પૂ. ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

:: સરદાર ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરદાર, તા.જી. રાજકોટ
સંપર્ક : ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧, મો. ૭૬૦૦૦૫૮૫૦૩

:: મહુવા ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિર, ખારગેટ
સંપર્ક : ડો. પાર્ષદ સાગર ભગત - મો. ૮૧૨૮૬૮૧૫૧૫

પધારો સરદાર...

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ ॥

ચાલો સરદાર...

દિપાવલીના શુભ અવસર ઉપર ધનતેરશ થી સાતમ સુધી...

પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યામાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી દ્વિતીય ચરણ આંતરરાષ્ટ્રીય 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ૭૩૦ કરોડ મહામંત્ર મહોત્સવ - જૂનાગઢ' વર્ષમાં સરદારધામને આંગણે અઢારમી

અધ્યક્ષ

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

તારીખ :- ૧ થી ૮ ૧૧-૨૦૧૩

પ્રયોજક

પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

સ્થળ :- 'શ્રી સ્વામિનારાયણ બાગ' શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરદાર, ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧, મો. ૮૮૭૮૭૫૮૫૦૩

ચિંતન

ઓગસ્ટ ૨૦૧૩

૨૫

સર્વોપરિધામ શ્રી જૂનાગઢને આંગણે આનંદના વધામણા...

‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર ઉદ્ઘોષણના - ૨૧૨ માં વર્ષમાં વડતાલ પીઠાધિપતિ વિદ્યમાન પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની આજ્ઞાથી વિશ્વશાંતિ અને ભગવાન શ્રીહરિની પ્રસન્નતાથે

અધ્યક્ષશ્રી

પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય
શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

વિપાદ્યક્ષશ્રી

પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય
શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

આંતરરાષ્ટ્રીય
શ્રી સ્વામિનારાયણ
મહામંત્ર મહોત્સવ
જૂનાગઢ

તા. ૨૨-૧૨-૨૦૧૩ માગશર વદ ૫ થી તા. ૩૦-૧૨-૨૦૧૩ માગશર વદ ૧૩

દિવ્ય આયોજનો

૭૩૦ કરોડ મંત્રલેખન

શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન પારાયણ

શ્રીહરિ યાગ

અખંડ મહામંત્ર ધૂન

દેવો મહાઅભિષેક

અન્નકૂટ મહોત્સવ

ધર્માચાર્ય-સંત સંમેલન

રાસોત્સવ

શાકોત્સવ

ફૂલદોલોત્સવ

મેડીકેલ કેમ્પો

યુવા મહોત્સવ તથા સાંસ્કૃતિક વિવિધ કાર્યક્રમો

બાલા ભક્તજનો ! સર્વાવતારી, સર્વોપરી, સર્વકારણના કારણ ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની પૂર્ણકૃપાથી જૂનાગઢવાસી શ્રી રાધારમણ દેવના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં વડતાલ પીઠાધિપતિ વિદ્યમાન પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના અધ્યક્ષપદે અને પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના ઉપાધ્યક્ષપદે ‘શ્રી સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર ઉદ્ઘોષણ વર્ષ - ૨૧૨ ના ઉપલક્ષમાં આ મહોત્સવ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે ભવ્યયાત્રીભવ્ય રીતે ઉજવાશે. તેમાં યજમાન પદ સ્વીકારવાનો સોનેરી અવસર નીચે મુજબ છે.

મહોત્સવના યજમાનની યાદી

૧ મહોત્સવના મુખ્ય યજમાનશ્રી	૫૧,૦૦,૦૦૦	૧૬ રાસોત્સવના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦
૨ મહોત્સવના સહયજમાનશ્રી	૨૫,૦૦,૦૦૦	૧૭ શાકોત્સવના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦
૩ કથાના મુખ્ય યજમાનશ્રી	૨૫,૦૦,૦૦૦	૧૮ ફૂલદોલોત્સવના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦
૪ કથાના સહયજમાનશ્રી	૧૧,૦૦,૦૦૦	૧૯ ધર્મકુળ પૂજનના સહયજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦ (૯ યજમાન)
૫ યજ્ઞના મુખ્ય યજમાનશ્રી	૨૫,૦૦,૦૦૦	૨૦ સંતપૂજન પૂજનના સહયજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦ (૯ યજમાન)
૬ યજ્ઞના મુખ્ય સહયજમાનશ્રી	૧૧,૦૦,૦૦૦ (૨ યજમાન)	૨૧ અખંડ ધૂનના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦ (૯ યજમાન)
૭ યજ્ઞના ઉપયજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦ (૨૪ યજમાન)	૨૨ સર્વરોગ નિદાન કેમ્પના યજમાનશ્રી	૨,૫૧,૦૦૦
૮ સંહિતા પાઠના યજમાનશ્રી	૫૧,૦૦૦ (૧૦૮ યજમાન)	૨૩ પોસ્ટરના યજમાનશ્રી	૧,૦૦,૦૦૦
૯ પાટલાના યજમાનશ્રી	૧૧,૦૦૦ (૬૦૦ યજમાન)	૨૪ સંતોની રસોઈના યજમાનશ્રી	૫૧,૦૦૦
૧૦ મહોત્સવ લાઈવ પ્રસારણના યજમાનશ્રી	૧૧,૦૦,૦૦૦	૨૫ અખંડ ધૂનના સહયજમાનશ્રી	૨૫,૦૦૦ (૯ યજમાન)
૧૧ ધર્મકુળ પૂજનના યજમાનશ્રી	૫,૫૧,૦૦૦	૨૬ બ્રહ્મભોજનના યજમાનશ્રી	૨૫,૦૦૦
૧૨ સંતપૂજન પૂજનના યજમાનશ્રી	૫,૫૧,૦૦૦	૨૭ હોર્ડિંગના યજમાનશ્રી	૧૫,૦૦૦ (૨૦૦ યજમાન)
૧૩ શ્રી ઘનશ્યામજન્મોત્સવના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦	૨૮ બેનરના યજમાનશ્રી	૧૧,૦૦૦ (૨૦ યજમાન)
૧૪ ગાદિ-પટ્ટાભિષેકના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦		
૧૫ અન્નકૂટોત્સવના યજમાનશ્રી	૧,૫૧,૦૦૦		

* નિશાન કરેલ સેવા આવી ગયેલ છે.

આયોજક

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના વડતાલ, ગઢડા, ધોલેરા પ્રદેશોના સમસ્ત ધર્મકુળ આશ્રિત સત્સંગ સમાજ વતી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિર - જવાહર રોડ, જૂનાગઢ

Live at :- www.swaminarayanmandirjunagadh.com • www.swaminarayanvadtalgadi.org
E-mail :- swaminarayanmandir@rediffmail.com • balswami2008@yahoo.com

લક્ષ્ય

મહોત્સવમાં વપરાનાર સિધ્ધા-સામગ્રીની યાદી

ક્રમ	વસ્તુ/પદાર્થ	વજન	ભાવ	રકમ
૧	દી	૧૦૦૦ ડબ્બા	૪૦૦૦	૪૦,૦૦,૦૦૦
૨	તેલ	૨૫૦૦ ડબ્બા	૧૨૦૦	૩૦,૦૦,૦૦૦
૩	ચણાદાળ	૧૨૦૦ મણ	૮૦૦	૯,૬૦,૦૦૦
૪	ઘઉં	૩૦૦૦ મણ	૩૦૦	૯,૦૦,૦૦૦ *
૫	ખાંડ	૧૩૦૦ મણ	૭૦૦	૯,૧૦,૦૦૦ *
૬	ચોખા	૧૦૦૦ મણ	૭૦૦	૭,૦૦,૦૦૦ *
૭	શાકભાજી	-	-	૫,૦૦,૦૦૦ *
૮	તુવેરદાળ	૫૦૦ મણ	૧૨૦૦	૬,૦૦,૦૦૦
૯	બેસનનો લોટ	૮૦૦ મણ	૮૫૦	૬,૮૦,૦૦૦
૧૦	મગદાળ	૨૦૦ મણ	૧૨૦૦	૨,૪૦,૦૦૦
૧૧	ખીચડીના ભાત	૪૦૦ મણ	૫૦૦	૨,૦૦,૦૦૦
૧૨	ગોળ	૨૦૦ મણ	૭૦૦	૧,૪૦,૦૦૦ *
૧૩	અડદની દાળ	૧૦૦ મણ	૧૧૦૦	૧,૧૦,૦૦૦
૧૪	મેંદાનો લોટ	૨૦૦ મણ	૪૦૦	૮૦,૦૦૦
૧૫	વાલ	૧૫૦ મણ	૧૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦ *
૧૬	મગ	૧૫૦ મણ	૧૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦
૧૭	ચોળી (નાની)	૧૫૦ મણ	૧૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦
૧૮	ચોળી (મોટી)	૧૫૦ મણ	૧૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦
૧૯	તુવેર	૧૫૦ મણ	૧૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦ *
૨૦	ચણા	૮૦ મણ	૮૦૦	૬૪,૦૦૦
૨૧	ચણા (કાબુલી)	૮૦ મણ	૮૦૦	૬૪,૦૦૦
૨૨	તજ	૧૦૦ કીલો	૪૦૦	૪૦,૦૦૦
૨૩	તવિંગ	૧૦૦ કીલો	૪૦૦	૪૦,૦૦૦
૨૪	સાંબો	૪૦ મણ	૧૦૦૦	૪૦,૦૦૦
૨૫	હળદર	૨૫૦ કીલો	૧૫૦	૩૭,૫૦૦
૨૬	ગરમમસાલો	૧૦૦ કીલો	૩૦૦	૩૦,૦૦૦
૨૭	રાજગરાનો લોટ	૩૦ મણ	૧૦૦૦	૩૦,૦૦૦

: પ્રારંભ :

તા. ૨૨-૧૨-૨૦૧૩ માગશર વદ ૫

: પૂર્ણાહુતિ :

તા. ૩૦-૧૨-૨૦૧૩ માગશર વદ ૧૩

મહોત્સવ સ્થળ

‘શ્રી સ્વામિનારાયણ ધામ’
શ્રીનસીટીની બાજુમાં, ઝાંઝરડા રોડ, જૂનાગઢ

ખાસનોંધ :- આ મહોત્સવમાં ઓછામાં ઓછી રૂા. ૧૧૦૦૦ની
સેવા કરનારનું કંકોત્રીમાં નામ આવશે. સેવા કરનાર ઈચ્છતા
હરિભક્તોએ આ પત્રિકામાં આપેલ સંપર્કોનો સંપર્ક કરવો.

:: સંપર્ક સુત્ર ::

પૂ. ચેરમેનશ્રી શા.પ્રેમસ્વરૂપદાસજી સ્વામી
જૂનાગઢ.

મો. ૯૪૨૭૧૭૬૧૩૬

પૂ. મહંત શ્રી કે.પી. સ્વામી - જૂનાગઢ.

મો. ૯૮૦૪૧૪૬૧૮૧

પૂ. શ્રી લક્ષ્મીપ્રસાદદાસજી સ્વામી-બગસરા.

મો. ૮૧૨૮૬૯૧૫૦૧

પૂ. શ્રી બાલ સ્વામી. સરદાર.

મો. ૭૬૦૦૦૫૮૫૦૨

પૂ. શ્રી એસ.પી. સ્વામી - ગઢપુર.

મો. ૯૪૨૬૮૦૪૧૦૧

પૂ. શ્રી ઘનશ્યામસ્વામી-રઘુવીરવાડી.

મો. ૯૮૨૫૧૩૪૧૦૮

પૂ. શ્રી પ્રેમવલ્લભ સ્વામી-ડોંબીવલી.

મો. ૯૩૨૨૭૫૩૦૫૨

શ્રી નંદલાલભાઈ બગસરા વાઈસચેરમેનશ્રી

- જૂનાગઢ.

મો. ૯૮૨૫૭૨૮૯૭૬

શ્રી શાંતિભાઈ માણાવદર - ટ્રસ્ટીશ્રી

- જૂનાગઢ.

મો. ૯૪૨૬૧૬૭૭૦૮

શ્રી ભુપતભાઈ પાંચાણી - ટ્રસ્ટીશ્રી ગઢપુર.

મો. ૯૮૭૮૮૮૧૬૯૮

શ્રી જયંતિભાઈ હળિયાદ-સુરત.

મો. ૯૮૨૫૬૧૦૫૧૮

શ્રી કરશનભાઈ ઢાંકેયા - રાજકોટ.

મો. ૯૪૨૬૭૮૧૧૭૯

શ્રી મહેન્દ્રભાઈ પાટડીયા - રાજકોટ.

મો. ૯૪૨૬૨૨૮૫૫૮

શ્રી ગણેશભાઈ ડાભી - રાજકોટ.

મો. ૯૮૨૪૦૩૬૭૨૧

નામ :-

સરનામું :-

ગામ:- તાલુકો :- જિલ્લો :- પીનકોડ :-

ફો.નં. ઘર :- ઓફિસ :- મોબાઈલ :- ઈ-મેઈલ એડ્રેસ :-

શ્રી સ્વામિનારાયણ
ચિંતન

ઓગસ્ટ
૨૦૧૩

૨૭

॥ श्री स्वामिनारायणो विजयतेतराम् ॥
જૂનાગઢધામને આંગણે ભગવાન શ્રીહરિ સ્થાપિત શ્રી રાધારમણ દેવના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં આયોજીત

ના ઉપલક્ષમાં ગોધરા શહેરને આંગણે.....

આમંત્રણ સત્સંગ સભા

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના આઠમા વંશજ દક્ષિણ દેશ
વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી
આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીનો

૧૪ જન્મોત્સવ

તારીખ :- ૨૭-૮-૨૦૧૩, શ્રાવણ વદ - ૭
સમય :- રાત્રે ૬.૦૦ થી ૮.૦૦

મહોત્સવ સ્થળ

શ્રી સૌરાષ્ટ્ર લુહાર-સુથાર જ્ઞાતિસમાજની વાડી,
દોડપા તળાવ રોડ, એસ.ટી.નગરની સામે, અમદાવાદ હાઈવે, ગોધરા.

આયોજક

ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ સમાજ પંચમહાલ
તથા શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ યુવક મંડળ - ગોધરા

સંપર્ક : પૂ. ઘનશ્યામભવાની - મો. ૯૮૨૫૧૩૪૧૦૮, નીલિન પટેલ - મો. ૯૮૨૫૧૧૫૧૦૮
ગોપાલ પટેલ - મો. ૯૮૮૮૦૪૭૬૬૫ દેવેશ પટેલ - મો. ૯૮૨૫૧૪૭૫૧૬ જીગ્નેશ પટેલ - મો. ૯૮૨૫૧૩૬૧૦૮

પધારો બડનગર (મધ્યપ્રદેશ)...

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયતેતરામ્ ॥

પધારો બડનગર (મધ્યપ્રદેશ)...

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના નવમા વંશજ પ.પૂ. ૧૦૮ ભાવિઆચાર્ય શ્રી લાલજી શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી
મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં બડનગર (મધ્યપ્રદેશ)ને આંગણે વૈષ્ણવ પરિષદ આયોજીત

૨૪ મો સામુહિક ભાગવત સમારોહ તથા ધર્મસભા

તારીખ :- ૨૨-૮-૨૦૧૩, રવિવાર

ખાસનોંધ :- બપોરે ૨.૦૦ કલાકે સમૂહ શોભાયાત્રા બડનગર શહેરમાં ભ્રમણ કરીને સાંજે ૭.૦૦ કલાકે ધર્મસભા સ્થળે વિરામ લેશે.

તા.ક. :- બડનગર શહેર વડતાલથી ઉજ્જૈન તરફ ૩૦૦ કી.મી. દૂર થાય છે. પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સંતોની સાથે આ સમારોહનો લાભ લેવા ઈચ્છતા ભક્તજનોની રહેવા-જમવાની સગવડતા કરવા આવશે. માટે આવનાર તમામ ભક્તોએ કેટલા વ્યક્તિ અને ક્યાં વાહનમાં આવશે તેવી માહિતી સરદાર મંદિરે (મો. ૯૪૦૮૪૮૦૮૮૦) જાણ કરવા વિનંતિ.

સમારોહ સ્થળ :- 'શિવાજી પથ' બડનગર, જિ. ઉજ્જૈન (મધ્યપ્રદેશ)

સંપર્ક : કમલેશ શાસ્ત્રી, મો. ૦૮૩૨૮૩૬૮૭૮૫. E-Mail :- madhavshastri45@gmail.com

મહોત્સવનું પ્રસારણ લક્ષ્ય યેનલ પર કરવામાં આવશે.

હેરો-લંડન

હેરો-લંડન (યુ.કે)ને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી રાજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ' પ્રસંગે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી તથા પૂ. સંતો સાથે 'ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ આજ્ઞા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ'ના ઉત્સાહી નિષ્ઠાવાન યુવાન હરિભક્તો.

છબીકલા : મનિષ વોરા, પ્રેમજીભાઈ વાગજિયાણી, નારાયણ સોલંકી, કરન સોની - યુ.કે.

હેરો-લંડન

હેરો-લંડન (યુ.કે) ને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી યોજાયેલ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ' માં પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની સાથે ઉપસ્થિત પૂ. સંતો - વક્તાશ્રી પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી તથા ચેરમેનશ્રી પૂ. શા. સ્વામી શ્રી પ્રેમસ્વરૂપદાસજી - જૂનાગઢ, કોઠારીશ્રી પૂ. શા. સ્વામી શ્રી ઘનશ્યામવલ્લભદાસજી - ગઢડા, પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી લક્ષ્મીપ્રસાદદાસજી - બગસરા, પૂ. સ્વામી શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજી - સરધાર, પૂ. સાધુ શ્રી નિર્દોષસ્વરૂપદાસજી - સરધાર, પૂ. સાધુ શ્રી અમૃતસ્વરૂપદાસજી - સરધાર, પૂ. સાધુ શ્રી મહાપુરુષદાસજી - સરધાર

સરધાર

સરધારને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી પૂ. સ.ગુ. સ્વામી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે વિના મૂલ્યે સરધાર મંદિરમાં રહીને વિદ્યાભ્યાસ કરતા કોલેજિયન વિદ્યાર્થીઓને પ.ભ. શ્રી વિશ્રામ જાદવા વરસાણી-બારાસર (વિજય કન્ટ્રક્શન - સિસલ્સ) દ્વારા નોટબુક અને સ્કુલબેગનું વિતરણ કરતા પૂ. સ્વામી તથા સંતો.

સોરઠ પ્રદેશના માણાવદર શહેરને આંગણે પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિયાચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીની પવિત્ર નિશ્રામાં તથા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે યોજાયેલ ચતુર્થ 'શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ શિબિર' (તા. ૨૪ થી ૨૮-૭-૨૦૧૩)

શ્રી રઘુવીરવાડી-વડતાલ ખાતે સેંકડો નિષ્ઠાવાન હરિભક્તોની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયેલ પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮
શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના ચરણારવિંદમાં સમર્પિત પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય
શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં શ્રી ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ - ૨૦૧૩

હેરો-લંડન

૧. શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ - લંડન યુ.કે.માં પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કરતા મિ. બોબ બ્લેકમેન (મેમ્બર ઓફ પાર્લામેન્ટ - યુ.કે.) ૨. મિ. કીથ ટોમસ (મેયરશ્રી, હેરો-લંડન) ૩. શ્રી જી.એસ. માલ્હી (પ્રેસીડેન્ટ ઓફ યુ.કે. ગુરુદ્વારા) ૪. શ્રી કિશન દેવાણી (હેરો કાઉન્સિલર) ૫. મિ. થયા ઈદાયકદર (કાઉન્સિલર લીડર - હેરો) ૬. શ્રી નવીન શાહ (કાઉન્સિલર)

આનંદના વધામણા

:: અધ્યક્ષશ્રી ::
પ.પૂ. ૫.૫. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય
શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

:: ઉપાધ્યક્ષશ્રી ::
પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય
શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી

લંડન-યુ.કે.ને આંગણે વડતાલ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ગાદીનું સૌપ્રથમ ભવ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર

બહાલા ભક્તજનો ! ભક્તોના હૃદયેશ્વર સર્વાધાર, સર્વકારણના કારણ, કરુણાવરુણાલય ઉપાસ્ય ઈષ્ટદેવ વડતાલવિહારી શ્રીહરિકૃષ્ણ મહારાજની અનહદ અમીવૃત્તિ દ્વારા તેમજ વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય લાલજી શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી લંડન-યુ.કે.ને આંગણે ભક્તોને સત્સંગનું બળ મળે, શ્રીજીમહારાજે સ્થાપેલ પડઅંગી દિવ્ય સંપ્રદાયની નિષ્ઠા સાથે સાચો મહિમા સમજાય, નિયમ-નિશ્ચય-પક્ષની દૃઢતા થાય, અને સત્સંગનો ઉત્કર્ષ થાય એવા શુભ હેતુથી 'આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રી સ્વામિનારાયણ ૭૩૦ કરોડ મહામંત્ર મહોત્સવ - જૂનાગઢ' તથા 'શ્રી સ્વામિનારાયણ સત્સંગ યુવા સંગઠન' વર્ષમાં વડતાલ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ ગાદીનું સૌપ્રથમ ભવ્ય શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિરનું નિર્માણકાર્ય કરવાનો શુભ સંકલ્પ પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદ સહ સંતો-હરિભક્તોના સંપૂર્ણ સાથ-સહકારથી પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના શ્રીમુખે કરાયો છે. ત્યારે આ નૂતન મંદિરના નિર્માણકાર્યમાં સેવાદાનરૂપી સહયોગ આપવા ઈચ્છતા હરિભક્તોએ નીચે જણાવેલ ભક્તોનો સંપર્ક કરવા નમ્ર વિનંતિ સહ... જય શ્રી સ્વામિનારાયણ...

:: મંદિર નિર્માણકાર્યમાં સહયોગ માટે સંપર્ક ::

હેમંતભાઈ સોની - મો. ૦૭૭૮૮૬૫૭૨૧૬
નરેશભાઈ ગોહડીયા - મો. ૦૭૮૮૮૭૨૮૫૮૫
નારાયણભાઈ સોલંકી - મો. ૦૭૭૪૭૦૫૦૨૦૮

:: આયોજક ::

ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ
આજ્ઞા-ઉપાસના સત્સંગ મંડળ - યુ.કે.

Bank Account

A/C. Name :- SSAUSM UK
Bank :- HSBC, Sort Code :- 40 04 06
A/C. No. :- 91630873

ખાસનોંધ :- જે ભક્તોનું ૧૦૦૧/- પાઉન્ડ સેવા લખાવશે તેઓનું શિલાલેખમાં નામ લખવામાં આવશે.

વડતાલવિહારી શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજની છત્રછાયામાં શ્રી રઘુવીરવાડી ખાતે સેંકડો નિષ્ઠાવાન હરિભક્તોની ઉપસ્થિતિમાં યોજાયેલ પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના ચરણારવિંદમાં સમર્પિત પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ભાવિઆચાર્ય શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રી તથા બંને પૂ. બાળલાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં શ્રી ગુરુપૂર્ણિમા મહોત્સવ - ૨૦૧૩